

Golgota na Sinaji

**Zákon a smlouvy
v dějinách adventistů sedmého dne**

Paul E. Penno, Jr.

Copyrighted 2003-2008 by Paul E. Penno, Jr.; all rights reserved. The author assumes full responsibility for the accuracy of all citations.

Prosím kontaktujte autora knihy ohledně informací týkajících se distribuce tohoto dokumentu:
penno@sbcglobal.net

Obal knihy připraven CFI Graphics Division: lwalper@cherokeefarms.com

Do češtiny přeloženo v roce 2017 ze slovenského vydání

Do slovenštiny přeloženo v roce 2004 z angl. originálu: "The Law and the Covenants in Seventh-Day Adventist History". Valejo, California August 28, 2002.

Mnozí sobotu světící adventističtí průkopníci 19. století byli tzv. smluvní dispensacionalisté, tj nová smlouva podle nich následovala po staré smlouvě, po kříži. Zastávali postoj dvou zákonů. Deset přikázání se lišilo od předobrazných ceremoniálních zákonů, proto byly ceremoniální zákony stanovené za staré smlouvy na kříži zrušeny. Deset přikázání bylo věčných.

Evangeličtí protestanté odporovali stanovisku světitelů soboty o věčném trvání deseti přikázání teorií jednoho zákona. Tvrdili, že jak mravní, tak ceremoniální zákony Staré smlouvy jsou mojžíšovského původu. Jeden zákon byl zrušen pod starou smlouvou na kříži.

Evangelikálové zastávali smluvní dispensacionalismus. V tomto bodě se setkávali se světiteli soboty. Adventisté světící sobotu následně nevědomky udělali ústupek (povolili) v této těžké otázce svým oponentům.

Uriáš Smith vyjádřil v roce 1877 tento smluvní dispensacionalismus takto:

*Svatyně staré smlouvy musí mít k svatyni nové smlouvy ten **stejný vztah**, jaký má samotná stará smlouva k nové. ... Všichni souhlasí, že stojí jako obraz a předobraz. První bylo předobrazem a stínem; toto je obraz a podstata. Svatyně té dispensaci byla předobrazem; svatyně této je obrazem.¹*

Typologické chápání předobrazné pozemské svatyně spojené se starou smlouvou a antitypické nebeské svatyně spojené s novou smlouvou vedlo Uriáše Smithe k závěru, že existuje smluvní dispensacionalismus, ve kterém následuje nová smlouva za starou. Průkopnické typologické chápání výkladu Písma je zkrátka vedlo k názoru, že stará smlouva byla předobrazem antitypické nové smlouvy.

Tento deduktivní princip typologického smluvního dispensacionalismu se spolu s teorií dvou zákonů stal hermeneutikou² na chápání Písma ve věci zákona a smluv. Zkušební případem jeho aplikace byla otázka zákona v listu Galatským.

Před rokem 1857 chápali někteří adventní průkopníci jako James White a J. N. Andrews zákon ve 3. kapitole Galatským tak, že šlo o deset přikázání. J. H. Waggoner to tvrdil ve své knize *The Law of God* (Boží zákon)³. V Battle Creeku, stát Michigan, to vyvolalo teologickou diskusi, když Vermonští adventisté poslali Stephena Pierce jako svého zástupce. Ten tvrdil, že zákon v listu Galatským je "systém zákonů"⁴. Jinými slovy, na mravní a obřadní zákon ve 3. kapitole listu Galatským se díval jako na jeden zákon.

Když si Uriáš Smith později vzpomínal na tuto třídní diskusi v Battle Creeku, napsal W. A. McCutchenovi:

Br. W[aggoner] zastával stanovisko (nebo zaujal ho ve své knize), že zákon v listu Galatským je mravní zákon. Br. Pierce argumentoval, že to je systém zákonů, "včetně obřadního zákona". Tehdy jsem byl dost mladý v pravdě, a protože tato

¹ Uriah Smith: *The Sanctuary and the Twenty-three Hundred Days of Daniel VIII, 14* (Battle Creek, Michigan: Steam Press of the Seventh-day Adventist Publishing Association, 1877), p. 181. Zdůraznění autorovo.

² hermeneutika (Teolo.) = soubor pravidel a prostředků na výklad (obsahové, lingvistické, literární stránky) Bible a jiných náboženských textů

³ J. H. Waggoner, *The Law of God: An Examination of the Testimony of Both Testaments* (Boží zákon: Přezkoumání svědectví obou smluv; Rochester, NY: Advent Review Office, 1854), p. 81.

⁴ S [tephen] P [ierce], "Answer to Bro. Merriam's Questions Respecting the Law of Gal. iii, "(Odpověď na otázku br. Merriama ohledně zákona v Gal 3). *RH* 10, 23 (October 8, 1857).

setkání byla pro mě nová, spolu s br. i ses. Whiteovými jsem nabyl přesvědčení, že br. Pierce má správný názor, a že J. H. W. se mýlí.

Ses. Whiteová měla krátce na to vidění, ve kterém jí byla tato otázka zákona ukázána a okamžitě napsala J. H. W., že jeho stanovisko ohledně zákona je nesprávné a že br. Pierce má pravdu. Br. White pak stáhl knihu br. Wag. z trhu, neboť všichni jsme tehdy považovali tuto záležitost za vyřešenou.⁵

Ellen Whiteová byla později frustrovaná, když se snažila vzpomenout si, co jí bylo ukázáno. Nemohla si vzpomenout, o čem bylo vidění týkající se zákona v knize J. H. Waggonera:

Jsem znepokojena, neboť si za nic na světě nemohu vzpomenout, co mi bylo ukázáno v souvislosti se dvěma zákony. Nedokážu si vzpomenout, jaká byla výstraha a varování, daná staršímu [J. H.] Waggonerovi. Možná upozornění nedávat tyto myšlenky v té době do popředí, protože hrozilo velké nebezpečí rozkolu.⁶

Tento rukopis se nikdy nenašel.⁷

Jenže toto vidění Ellen Whiteové oznámené kolem roku 1857 během rozhovorů provázejících J. H. Waggonera a Stephena Pierce se stalo pro některé z vůdců adventních průkopníků základem závěru, že 3. kapitola listu Galatským se zabývá výlučně obřadním zákonem.

Vztah mezi křížem a starou i novou smlouvou byl v rané adventní teologii zajímavý. Nejlépe ho představovala ilustrace kříže jako velkého předělu mezi starou a novou dispensací, starou a novou smlouvou. Takže existoval adventní dispensacionalismus, který se na smlouvy díval jako na podmíněné časovými hranicemi. Alberto Timm rozpoznal tento rys rané adventní smluvní teologie. Řekl:

*Biblické smlouvy se pokládaly za základ Božího spasitelného vztahu s Jeho lidem. Usuzovaly, že **přechod** ze staré do nové smlouvy byl **označený smrtí** Božího Syna jakožto "zůstavitele" (Žid 9:15-17), která Ho **dosadila** jako "posla" (Mal 3:1) a "prostředníka" (Žd 8:6) nové smlouvy.⁸*

Timmův postřeh byl jistě správný.

Toto byl ten bod, kde se adventní teologie sbíhala s jejich dispensacionalistickými odpůrci. Dvě smlouvy následovaly po sobě a byly vázány časem. Například ve stejné době žijící protestant Andy Murray (1828-1917) napsal:

První smlouva byla schválena Božím ustanovením, nová se nemohla uskutečnit, dokud nebyly plně uspokojeny její nároky. ...

⁵ List Uriáše Smithe W. A. McCutchenovi, 8. srpen 1901, *Manuscripts and Memories of Minneapolis* (Rukopisy a vzpomínky na Minneapolis) (Pacific Press Publishing Association, Boise, Idaho: 1988), p. 305. Dále označovanou *MMM*.

⁶ List E. G. Whiteové G.I. Butlerovi a U. Smithovi, 5. dubna 1887, Basel, Švýcarsko. *The Ellen G. White 1888 Materials* (The Ellen G. White Estate: Washington, DC: 1987), p. 32. Dále označovanou *EGW 1888*.

⁷ Tim Crosby, "Using the Law to No Profit," *Review and Herald* 163, 20 (May 15, 1986), p. 525.

⁸ Alberto Ronald Timm, "The Sanctuary and the Three Angels' Messages, 1844-1863: Integrating Factors in the Development of Seventh-day Adventist Doctrine," p. 407. Zdůraznění přidáno.

Všechna přestoupení staré smlouvy byla uschována; Kristova smrt uspokojila všechny, které si ta smlouva mohla nárokovat, a přinesla odpuštění. Prostředník nové smlouvy tak začíná zcela novou ekonomiku, s hříchem odstraněným obětí Jeho samotného, a otevřenou cestu k zahájení nového života v ... Boží moci.⁹

Murrayův výklad dvou smluv ukazoval, že je nechápe jako existující současně, ale po sobě.

Tento adventní model způsobil problém při výkladu knihy Galatským. Pokud byl "učitelem" mravní zákon, pak by museli souhlasit se svými antinomistickými oponenty, že mravní zákon byl zrušen na kříži. Pokud byl však "učitelem" nebo "přidaným zákonem" obřadní zákon ustanovený se starou smlouvou, pak byl na kříži odstraněn právě **ten**.

E. J. Waggoner zastával do roku 1884 názor, že 3. kapitola listu Galatským se zabývá mravním zákonem. Při citování verše Gal 3:24, který hovořil o "učiteli", vysvětloval: "Všimněte si, že ten zákon neukazuje ke Kristu - tento úřad je svěřen (sic.) něčemu jinému - ale přivádí nás, ba žene a nutí k němu jako k naší jediné naději."¹⁰

Toto byl pro E. J. Waggonera původní článek o zákoně v listu Galatským. Jeho myšlenky o dvou smlouvách budou plněji zkoumány v budoucnu. Zatím nevyvolal žádný spor.

Někdo by si mohl myslet, že E. J. Waggoner přebral své názory na zákon v listu Galatským od svého otce J. H. Waggonera. Jeho názor na vztah mravního zákona ke Smlouvám se však od stanoviska jeho otce velmi lišil.

E. J. Waggoner se se svým otcem shodoval v tom, že "učitelem" v Gal 3 je mravní zákon. Ale tam podobnost začínala i končila. Joseph Waggoner učil, že stará smlouva skončila s Kristem a nová Jím byla ustanovena. Řekl: "Víme, že Nový testament nebo smlouva se datuje od smrti zůstavitele, toho bodu, kdy první smlouva skončila."¹¹ To byl dispencionalismus.

E. J. Waggoner učil, že dvě smlouvy nejsou otázkou času, ale stavu srdce jednotlivce. Ještě rozhodnější při rozlišování mezi smlouvami byla pro Waggonera odpověď na tuto otázku: Kdo sliboval? Za staré smlouvy sliboval lid, že bude poslouchat zákon. Za nové smlouvy zaslíbení Bůh a lid měl víru v Jeho Slovo.

E. J. Waggoner si plně uvědomoval potenciál sporu, který mohlo mít jeho stanovisko o zákoně a smlouvách v rámci denominace. Starší W. C. White podal zprávu o soukromém rozhovoru s ním ohledně této věci. Napsal o něm Danovi T. Jonesovi, tajemníkovi Generální konference:

Co se týče sporu ohledně zákona v listu Galatským, nikdy jsem v této věci nestránil nebo nezastával názor, o němž se domníval st. Butler nebo který - jak se zdá - jste si vy mysleli, že zastávám, soudě podle prohlášení ve vašem listě. Na jaře roku 1885, když jsem se procházel v lese se st. [E. J.] Waggonerem, on předložil dva body, které ho uváděly do rozpaků. Prvním byla očividná nutnost zaujmout při své redakční práci stanoviska, která budou v rozporu se spisy st. Canrighta, druhý se týkal sporného bodu mezi staršími Smithem, Canrightem a mým otcem [Jamesem Whitem] na jedné straně a staršími [J. H.] Waggonerem a [J. N.] Andrewsem na straně druhé: svobodně jsem vyjádřil svůj názor, že on a redaktoři "Znamení" by

⁹ Andrew Murray, *The Holiest of All* (Whitaker House, nd), pp. 312, 313. Zdůraznění přidáno.

¹⁰ E. J. Waggoner, "' Under the Law'; (Continued.), " *The Signs of the Times* 10, 35 (11. září 1884), pp. 553, 554. Dále označované jako ST.

¹¹ J. H. Waggoner, "The New Covenant" (Nová smlouva), *RH* (26. květen 1853).

*měli učit to, o čem věří, že je pravdou, pokud to protiřečilo nějakým věcem, které napsal st. Canright a jiní,*¹²

E. J. Waggoner jako redaktor vědomě rozhodoval o teologickém směřování *Znamení*. Věděl, že v tom je možnost sporu se staršími Uriášem Smithem a D. M. Canrightem.

Všechno toto nezůstalo nepovšimnuto církevní organizací v Battle Creeku, stát Michigan. První salvou, která se měla stát totální válkou ve věci zákona v listu Galatským a smluv bylo objevení se nového časopisu z Battle Creeku. Dalším krokem byla návštěva samotného předsedy Generální konference, staršího George I. Butlera. Ten odcestoval do Healdsburg College v Kalifornii, aby sám zjistil, co se děje.

The Gospel Sickle (Srp evangelia) vydávali v Battle Creeku jako konkurenta *Znamení*, které vycházelo v kalifornském Oaklandu. Ellen Whiteová rozpoznala soutěživou povahu těchto dvou časopisů. Napsala o tom Uriáši Smithovi.

*"Sickle" (Srp) odstartovali v Battle Creeku, ale není předurčen k tomu, aby zaujal místo "Znamení" a nevidím ho jako skutečně potřebný. "Znamení doby" jsou potřebná a udělají to, co "Sickle" (Srp) nemůže. Víím, že "Znamení" jsou trvale plná vzácných článků, potravy pro lid, že každá rodina by je měla mít. Mám však bolest v srdci vždy, když vidím "Sickle" (Srp). Říkám, že to není tak, jak by to chtěl mít Bůh. Pokud se Satan může dostat do roztržky mezi námi jako lidem, bude tomu pouze rád.*¹³

Starší George Butler, Uriáš Smith a D. M. Canright pravidelně přispívali do *The Gospel Sickle* (Srp evangelia) a používali ho jako nástroj k propagaci svých názorů na zákon a smlouvy v opozici k těm stanoviskům, které ve *Znameních* publikoval E. J. Waggoner. Dokud se vydával *Sickle* (Srp) (od 1. února 1886 do prosince 1888), Ellen Whiteová v něm rozpoznávala "rozkol".

Starší Dudley M. Canright, jeden z hlavních přispěvatelů do *Sickle* (Srp), definoval své chápání smlouvy takto:

*Nuž, co je to smlouva? Webster ji definuje takto: "Vzájemný souhlas nebo dohoda dvou nebo více osob, že udělají nebo zdrží se provedení činu nebo věci, smlouva, spis obsahující podmínky dohody nebo smlouvy mezi stranami." Bez námahy pochopíme, že tato dohoda uzavřená mezi Bohem a Izraelem v Ex 19 je smlouvou v nejplnějším smyslu slova. ...*¹⁴

Canright později použil terminologii, která odkrývala jeho základní domněnky.

Některé osoby tvrdí, že vše, co Bůh vyžadoval za staré dispenzace byla prostě vnější poslušnost jeho zákona. ... V té Staré dispenzaci měli Božího Ducha. ... Faktem je,

¹² List W. C. Whitea Danovi T. Jonesovi, 8. duben 1890.

¹³ List E. G. Whitea E. J. Waggoner a A. T. Jonesovi, 18. únor 1887, Basel, Švýcarsko. *EGW 1888*, p. 21.

¹⁴ D. M. Canright, "The Law to the Gentiles. 4 .-- Why God Made a Covenant with Israel, and How the Gentiles Were to Come into It, " *The Gospel Sickle* 1, 5 (1. duben 1886), pp. 37, 38. Dále *GS*.

*že podle Božího záměru měl být jeho lid během starozákonního věku právě takový duchovní jako nyní.*¹⁵

Canright spojoval "starozákonní věk" se "starou dispensací".

Uriáš Smith byl v souladu s tímto dispensacionalistickým myšlením, když řekl: "*Nová smlouva vystřídala starou, když ji Kristus potvrdil svou vlastní krví na kříži.*"¹⁶

Canright neústupně tvrdil:

Novou smlouvu - nebo evangelium - pak začal hlásat Ježíš Kristus. ... Prostředník nové smlouvy nyní přišel nahradit starou smlouvu, ale Ježíš si dával pozor, aby novou smlouvu nabídl jen Židům, neboť Hospodin zaslíbil, že tato nová smlouva má být uzavřena pouze s domem Izraele."¹⁷

Antinomiáni prohlašovali, že ta nová smlouva byla uzavřena s pohany, zatímco ta stará se Židy. Canright dokazoval, že jak stará, tak nová smlouva byla uzavřena se Židy. Pohané do ní vešli vírou v Krista a stali se tak duchovními Židy.

George I. Butler, prezident Generální konference, byl do poloviny dubna 1886 v Healdsburgu v Kalifornii. To, co objevil na západním pobřeží bylo všelijaké, jen ne uspokojující. O své návštěvě v Kalifornii podal úplnou zprávu Ellen Whiteové:

Budu mluvit ještě o jedné věci, která mě zarmucuje. Když jsem byl na Pobřeží, z otázek těch, kteří navštěvovali College v Healdsburgu jsem se dozvěděl (sic.), že E. J. Waggoner a A. T. Jones se dost energicky snaží vtlačit do myslí studentů teologie, že "přidaný zákon" z Gal 3 a zákon, který je "naším učitelem", aby nás přivedl ke Kristu, je mravní zákon přikázání. Tytéž argumenty jsou předkládány více či méně příležitostně prostřednictvím Znamení. Někteří z těchto studentů se mě na to přicházejí ptát (sic.) A chtějí vědět můj názor. Určitě si vzpomínáš na to, že tato otázka byla v minulosti velmi přetřásána.

Jsem si jist, že zdaleka největší počet z našeho lidu a našich kazatelů se domnívá, že "přidaný zákon", přidaný kvůli přestoupení mravního zákona, je předobrazný nápravný systém poukazující na Krista, a že zákon, který je hlavním tématem diskuse apoštola v listu Galatským, je obřadní zákon.

*Starší J. H. Waggoner vždy velmi odporoval tomuto názoru a usuzuji, že mladí bratři v úřadu sdílejí jeho náhledy. Tvůj manžel, starší Smith, Canright, já a mnozí jiní jsme zastávali toto stanovisko. Ale někteří z nás se domnívali, že bychom o tomto tématu měli raději mlčet, vidíce, že všichni naši vedoucí bratři na to nemají jednomyslný názor. Ale když se dozvídáme, že opačné stanovisko zastávané menšinou je energicky prosazováno v jedné z našich univerzit mezi našimi studenty Bible a publikované do světa ve **Znameních**, vyznávám, že mě to velmi netěší. Napsal jsem o tom bratru Jonesovi a mluvil jsem o tom s bratrem Brownsbergerem*

¹⁵ D. M. Canright, "The Law to the Gentiles. 6.-- God Required Spiritual Service of His People During the Jewish Age," GS 1, 7 (1. květen 1886), pp. 52, 53. Zdůraznění jeho.

¹⁶ U. Smith, "The Sanctuary," GS 1, 8 (15. květen 1886), p. 66.

¹⁷ D. M. Canright, "The New Covenant," GS 1, 10 (15. červen 1886), pp. 76, 77. Cf. Anonymous, "The New Covenant Made with the Jews," GS 1, (1. červenec 1886), p. 81. Zdůraznění doplněno.

a E. J. Jonesem. Oni ví, že je to pravda a profesor Brownsberger toho velmi litoval. Před lety jsem slyšel náznak toho, že jsi měla světlo ohledně přidaného zákona v tom smyslu, že se vztahoval spíše na nápravný systém než na mravní zákon. Myslím si, že tato otázka by se měla nějak vyřešit. Byla by to velmi hořká pilulka pro mnohé z našich vedoucích bratří, kdyby byli nuceni vidět obecně vyučovanou myšlenku, že zákon, který byl přidán kvůli přestoupení, byl samotný mravní zákon.

Věříme, že ten zákon vždy existoval, ale že jeho přestoupení vyžadovalo přidání ještě jednoho zákona, aby byl přidán kvůli hříchu, totiž lék na hřích. Toto přináší zákon předobrazů a stínů, vedoucí ke Kristu.¹⁸

Takto zformuloval starší Butler, vedoucí osobnost církve, své stanovisko k obřadnímu zákonu v listu Galatským, od kterého se až do své smrti neodchýlil.

V oněch dnech byly úkoly sobotní školy publikované v *The Youth 's Instructor*. Od dubna do července 1886 byl tématem zákon. Autorem těchto úkolů byl E. J. Waggoner. Starší Butler o nich napsal E. G. Whiteové:

.... Starší Underwood a jiní mi řekli o vlivu článků o zákonu v listu Galatským ve ZNAMENÍCH a úlohách Sobotní školy, na různých místech. Zastávané názory způsobují velkou debatu, vyvolávají ducha diskuse a sporu a nepokoje.¹⁹

Úkoly sobotní školy měly formu otázky a odpovědi v podobě biblického textu. Waggoner se ptal:

1. *Z čeho nás Kristus vykoupil? Gal 3:13, první část.*
2. *Co je to zachovávaní přikázání? 1 J 5:3.*
3. *Pokud je zachovávaním přikázání láska, může být i prokletím o níž hovoří Pavel?*
4. *Na koho padá kletba zákona? Gal 3:10²⁰*

Takovou linií dotazování identifikoval Waggoner zákon v Gal 3 jako deset přikázání. Tyto úkoly studovala celá církev, proto měly širší publikum než jaké měla čtenářská obec *Znamení*. Tak podnítily mnoho diskusí. Staršího Butlera to postavilo do situace, kdy musel něco udělat.

Pokud však něco upevnilo Waggonerovo setkání s polemikou, byl to devítidílný cyklus o zákonu v Gal 3, který napsal pro *Znamení*.²¹ Byl to první úplný výklad té kapitoly, který uveřejnil. Připustil argument dispenzacionalistů, že zákon v Gal 3 je mravní zákon. "*Pravděpodobně neexistuje nějaká část Písma, o níž by se obecněji předpokládalo, že dává 'pomoc a útěchu' nepřátelům Božího zákona než to dělá třetí kapitola listu Galatským.*"²² Ale ujistil své čtenáře, že pokud ho vyslechnou, zjistí, že je mocnou baštou, bránící Boží zákon.

¹⁸ List G. I. Butlera Ellen G. Whiteové, 20. červen 1886, Madison, Wisconsin.

¹⁹ List G. I. Butlera Ellen G. Whiteové, 23. srpen 1886, Mount Vernon, Ohio. Zdůraznění jeho.

²⁰ E. J. Waggoner, "The Sabbath-School. Third Sabbath in July. Lesson 13 -- Redeemed from the Curse of the Law," *The Youth's Instructor* 34, 26 (30. červen 1886), p. 103. Dále *YI*.

²¹ Tato série běžela od 8. července do 2. září 1886.

²² E. J. Waggoner, Comments on Galatians 3. No. 1. *ST* (8. červenec 1886), p. 406.

Abraham byl otcem všech věrných věřících v Krista. Apoštol Pavel napsal:

*²³Vězte tedy, že ti, kdo jsou z víry, jsou synové Abrahamovi. ⁸Písmo předvíдалo, že Bůh ospravedlní pohany na základě víry; dopředu oznámilo Abrahamovi: ‚V tobě budou požehnány všechny národy.‘ ⁹Takže ti, kdo jsou z víry, docházejí požehnání s věřícím Abrahamem.*²³

Waggoner vysvětlil tyto verše svými vlastními slovy:

*Když Pavel ukázal, že ani Abraham nebyl před Bohem ospravedlněn svými vlastními skutky, ukazuje, že zaslíbení je jen pro děti Abrahama a jimi jsou jen ti, kteří mají stejnou víru jako měl on, proto jen ti, kteří jsou z víry, mohou přijmout zaslíbení.*²⁴

Waggoner pak citoval verš Gal 3:10, který Butler, Canright a Smith aplikovali na ceremoniální zákon: *¹⁰Neboť všichni ti, kteří jsou ze skutků Zákona, jsou pod prokletím, neboť je napsáno: ‚Proklet je každý, kdo nezůstává ve všem tom, co je napsáno v knize Zákona, aby to činil.‘* Dal prst na biblickou podporu určení zákona tady v tomto verši a vysvětloval: *"Tato slova jsou citována z Dt 27:26 a Jer 11:2-4. Obě tato místa se nepochybně odvolávají na deset přikázání."*²⁵

Apoštol Pavel uvedl kletbu zákona: *"¹³Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona tím, že se stal za nás prokletím, neboť je napsáno: ‚Proklet je každý, kdo je pověšen na dřevě.‘ ¹⁴To proto, aby k pohanům přišlo to Abrahamovo požehnání v Kristu Ježíši, a abychom skrze víru přijali zaslíbení Ducha."* (Gal 3:13-14). Kletba zákona byla na hříchu a neposlušnosti končící smrtí. Kristus byl učiněn kletbou za nás, abychom skrze víru mohli přijmout požehnání Abrahama.

Waggoner si byl plně vědom sporného stanoviska, které zastával ohledně zákona ve 3. kapitole listu Galatským. Poznamenal: *"Protože někteří... se domnívali, že 3. kapitola listu Galatským se týká hlavně obřadního zákona, neuškodí, když krátce ukážeme, proč je nemožné, aby byl tématem proslovu v té kapitole ceremoniální zákon."*²⁶

Zprvė tato nařizení nikdy nikoho neodsuzovala. Vyučovala evangelium v "židovském věku". Zadruhé ani o nás dnes, ani o pohanských Galatěanech se nedalo říci, že byli vykoupeni z obřadního zákona. Ale my pohané jsme pod odsouzením mravního zákona a jím zavřeni. Všem lidem zjevil, že jsou hříšníci.²⁷

Apoštol Pavel vysvětlil vztah mezi zákonem a zaslíbením: *"¹⁷Říkám tedy toto: Zákon, jenž byl dán po čtyřech stech třiceti letech, nemůže zrušit smlouvu již předtím právoplatně potvrzenou od Boha, a tak zmařit to zaslíbení."* (Gal 3:17).

Waggoner poukázal na to, že zákon "byl báze" nebo "základ zaslíbení" nebo "jednou z podmínek smlouvy". V tomto bodě se shodoval s jinými adventními pisateli. Trochu dále řekl: *"Tak jak byla přikázání podmínkou abrahámovské smlouvy, byla podmínkou i toho, co je známé jako 'druhá smlouva', která je v každém ohledu totožná se smlouvou učiněnou s Abrahamem (viz Jer 31:33; Žid 8:10)."*²⁸

²³ Gal 3:7-9.

²⁴ E. J. Waggoner, Comments on Galatians 3. No. 1. ST (8. červenec 1886), str. 406.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ E. J. Waggoner, "Comments on Galatians 3. No. 9, " ST 12, 34 (2. září 1886), str. 534.

²⁷ tamtéž.

²⁸ E. J. Waggoner, "Comments on Galatians 3. No. 2, " ST 12, 27 (15. červenec 1886), str. 422, 423.

Z těchto poznámek vidíme, že Waggoner nechápal první smlouvu tak, že by začínala prvním příchodem Krista. Byla potvrzena Jeho krví. Ale "*smlouva byla Abrahamovi potvrzena v Kristu ... předem.*"²⁹

Příkázání byla podmínkou abrahámovské smlouvy. Kristus vyučoval poslušnost zákonu (Mt 5:17-19; 19:17; Lk 16:17).

Waggonerův další výklad se zabýval Gal 3:15: "*... I kdyby to byla jen smlouva člověka, přece, pokud je potvrzena, žádný člověk ji neruší, ani k ní nepřidává.*" Waggoner vysvětloval: "*Připouští se, dokonce i antinomiáni, že Boží zákon plně platil do smrti Krista, a proto by je měl Gal 3:15 přesvědčit, že je v plné moci i teď.*"³⁰ Takže Waggoner nebyl žádný dispencionalista a ani antinomián, ačkoli spolu s antinomiány věřil, že zákon v Gal 3 je deset příkázání. Antinomiáni odstranili zákon a byli dispencionalisty.

Waggoner se skutečně odlišoval od svých současníků adventních teologů v tom, že smlouvu s Abrahamem považoval za novou smlouvu. Starou smlouvu uzavřel Izrael s Bohem na Sinaji.

Uchopivše slovník Gal 3:17, Waggoner se zeptal:

Co za smlouvu to bylo, která "byla potvrzena dříve Bohem v Kristu"?

Zaslíbení znělo, že Abraham bude "dědicem světa" (Řím 4:11,) a že v jeho semeni budou požehnány všechny národy. Podmínkou bylo, že bude chodit před Bohem a bude dokonalý (Gn 17:1-8). Jenže toto nebyla taková smlouva, jaká byla uzavřena s Izraelci na Orébu. Ta neobsahovala žádnou odvolávku na Krista a žádné opatření na odpuštění hříchů; smlouva s Abrahamem byla potvrzena "v Kristu" (Gal 3:17) a nebyla učiněna za podmínky, že bude spravedlivý vlastními snaženými bez pomoci, ale že bude mít spravedlnost víry (porovnej Řím 4:11 s 3:22-25). Toto samozřejmě zahrnovalo odpuštění jeho hříchů a tak vidíme, že smlouva s Abrahamem (ta, na kterou odkazuje tato kapitola) byla přesně tatáž jako "druhá smlouva", která byla uzavřena s námi. Účelem smlouvy provedené na Orébu a nazvané "první smlouvou," přestože následovala po smlouvě uzavřené s Abrahamem, bylo - jak jsme se dříve dozvěděli - jen ukázat lidu potřebu pomoci zaslíbené v abrahámovské nebo druhé smlouvě.³¹

Pro Waggonera byl podmínkou nové smlouvy dané Abrahamovi Boží zákon. Naplnil ji Kristus, který dal "*zaslíbení Ducha skrze víru*" (Gal 3:14). Podmínka spásy byla jen jedna. Waggoner řekl: "*Víra v Krista je jedinou podmínkou spásy.*"³²

Proč potom zákon? Waggoner udělal tuto otázku současnou. "*Pokud jsme spaseni milostí, k čemu potřebujeme zákon?*"³³ Apoštol Pavel odpověděl: "*Byl přidán kvůli přestoupením, dokud by nepřišel potomek, kterému bylo dáno zaslíbení. Byl ustanoven skrze anděly rukou prostředníka.*" (Gal 3:19).

George Butler si již dopisoval s Ellen Whiteovou o "přidaném" zákoně. Řekl:

²⁹ tamtéž.

³⁰ tamtéž.

³¹ tamtéž

³² E. J. Waggoner, "Comments on Galatians 3. No. 3," ST 12, 18 (22. červenec 1886), str. 438.

³³ Tamtéž.

"Pro mnoho našich vedoucích bratří by to byla velmi hořká pilulka, kdyby byli nuceni dívat se na obecně vyučovanou myšlenku, že zákon, přidaný kvůli přestoupení byl samotný mravní zákon."³⁴

Domníval se, že celá církev se zaprodá antinomianismu, kdyby se zřekla výkladu obřadního zákona v Gal 3.

Představa zákona jako "přidaného" vyznívala tak, jakoby na hoře Sínaj zrovna začal existovat. Žádný adventista sedmého dne dodržující zákon nechtěl nic takového slyšet. Věřili, že zákon trvá současně s Bohem. Není se tedy co divit, že Butler a jiní chápali "přidaný" zákon jako předobrazně nápravný (léčebný) systém daný Mojžíšovi.

Waggoner však upozornil, že slova "vyslovený" nebo "zdůrazněný" jsou přesnějším překladem slova "přidaný", které se nachází v překladu krále Jakuba (Gal 3:19).

"Byl vysloven kvůli přestoupení." Waggoner prohlásil: "... zákon již existoval a byl člověku známý, byť jen z tradice, ale nyní ho Hospodin přidal v písemné podobě."³⁵

Paralelní pasáž, na kterou se Waggoner odkazoval byla Řím 5:20: *"²⁰Do toho vstoupil Zákon, aby se provinění rozhojnilo."* "Waggoner vysvětlil: "vstoupení zákona bylo na Sinaji. Proč zákon vešel? Aby se mohl rozhojnit přestupek (hřích), který předtím existoval."³⁶ Toto bylo Lutherovo první použití zákona.³⁷ Zákon byl vytroubený na Sinaji, aby uznali svou naprostou hříšnost. "... Bylo třeba, aby lidé spatřili skutečnou povahu hříchu, aby hledali milost, která je v Kristu, která jediná může odejmout hřích."³⁸

D. M. Canright zastupoval bratry na Východě, když napsal o "přidaném zákoně".

... Druhý zákon byl přidán proto, aby poukazoval na zaslíbené semeno, dokud nepřijde Proč byl tento zákon dán? "Byl přidán kvůli přestoupení, dokud nepřijde semeno". Pak to tedy nebyl mravní zákon, neboť ten nepoukazuje na

³⁴ List G. I. Butlera Ellen G. Whiteové, 20. červen 1886, Madison, Wisconsin.

³⁵ *Tamtéž.*

³⁶ *Tamtéž.*

³⁷ Melanchthon byl prvním teologem Reformace, který definoval to, co se stalo známým jako tři použití zákona:

1. Při sociálním použití slouží zákon na omezení hříchu a podporuje správné řízení ve společnosti.
2. Při pedagogickém použití zákon usvědčuje člověka z hříchu, způsobuje, že si uvědomuje svoji neschopnost naplnit požadavky zákona, působí hněv a jedná jako opatrovník, který ho přivádí ke Kristu.
3. Při didaktickém nebo normativním použití, také nazvaném *tertius usus legis* nebo třetí použití zákona, se zákon stává pro věřícího po jeho ospravedlnění pravidlem života. Připomíná mu jeho povinnost a vede ho po cestě života a spásy. (Přidal překl. Z knihy David Mc Mahon: E. J. Waggoner, *The Myth and the Man*)

³⁸ *Tamtéž.*

*Krista, ani neříká nic o příchodu semene, zatímco zákon obětí, předobrazů a stínů se zcela vztahoval na to zaslíbené semeno.*³⁹

Takže Canright vnímal zákon v Gal 3 jako obřadní zákon. Kromě toho příchod semene vykládal jako první Kristův příchod předpovězený oběťmi a předobrazy.

Waggoner však zvažoval celý záběr Božího zaslíbení Abrahamovi. Kříž byl při potvrzování smlouvy strategicky důležitý, ale jeho konečné naplnění by nebylo úplné, *"¹⁹... dokud by nepřišel potomek, kterému bylo dáno zaslíbení."* (Gal 3:19b). Co je příchodem semene? Jistě ne první Kristův příchod, odpověděl Waggoner. Bůh zaslíbil Abrahamovi: *"¹⁷Tvé símě zdědí bránu svých nepřátel."* (1 M 22:17). Kristovi nepřátelé, jakož i Satan, budou odstraněni až při druhém příchodu (Zj 19:11-21).

Inspirovaný apoštol Pavel pokračoval: *"²³Dokud nepřišla víra, byli jsme hlídáni pod Zákonem, uzavírání pro víru, která měla být zjevena,"* (Gal 3:23). Waggoner podotkl: *"Myšlenka otroctví je všude spojována s hříchem. Je to krutý pán."*⁴⁰ Zákon "zavírá" svého porušitele. Byl držen "pod dohledem". Jedinou únikovou cestou byla "víra" Ježíše, která přinesla sladké vymanění se zpod jisté smrti.

Waggoner prohlašoval, že zákon zde se netýká obřadů, neboť ty nikdy nepředcházely víru v Krista. Hříšník nejdříve uvěřil v Krista a pak využíval oběti. Člověk však mohl být zavřen mravním zákonem, dokud ho ten nedohnal k víře Krista.⁴¹

Waggoner dále věnoval pozornost 24. verši: *"²⁴Takže se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry."* (Gal 3:24).

Waggoner vysvětloval Gal 3:24. Zákon sloužil jako nápravný úředník ve věznici. Zavřel svého narušitele. Kromě toho zákon, pod usvědčením Ducha Svatého, doslova dohnal hříšníka ke Kristu. Sevřel ho osobní vinou. Neposkytoval žádný opravný prostředek pro svobodu. Hříšník se pouze učil od Krista, dokonalého ztělesnění zákona, jak chodit ve spravedlnosti a následné svobodě.

Apoštol Pavel mluvil o příchodu "víry". *"²⁵Když však přišla víra, nejsme již podřízeni vychovateli."* (Gal 3:25). Kristus byl dokonalým zákonem svobody. Ospravedlněný hříšník v Něm chodil svobodný. Věřící proto už nebyl pod zákonem, ale pod milostí. Díky Kristu chodil v dokonalém souladu se zákonem.

Odvolávající se na *"zákon byl naším vychovatelem"* Waggoner komentoval:

*Minulý čas mohou použít pouze ti, kteří přišli ke Kristu a byli ospravedlněni vírou, jak ukazuje Pavel v dalším verši. Protože zákon byl naším vychovatelem, aby nás přivedl ke Kristu, stále musí být vychovatelem (pedagogue) pro ty, kteří nejsou v Kristu a ten úřad si musí ponechat, dokud ke Kristu nepřijdou všichni ti, kteří Ho chtějí přijmout. Proto zákon bude vychovatelem přivádějícím lidi ke Kristu, dokud trvá zkouška. Levitský zákon však pominul před stovkami let, proto nemůže být zákonem, na který se zde odvolává.*⁴²

³⁹ D. M. Canright, *The Two Laws* (Review and Herald, Battle Creek, Michigan: 1886), pp. 9, 10. Emphasis his.

⁴⁰ E. J. Waggoner, "Comments on Galatians 3. No. 8, " *ST* 12, 33 (August 26, 1886), p. 518.

⁴¹ E. J. Waggoner, "Comments on Galatians 3. No. 9, " *ST* 12, 34 (September 2, 1886), p. 534.

⁴² E. J. Waggoner, "Comments on Galatians 3. No. 9, " *ST* 12, 34 (2. září 1886), str. 534.

Podle Waggonerova názoru nebyl Gal 3:24 dispenzacionalistický text. Tento verš neříkal, že zákon byl zrušen na kříži.

Říkal, že pro křesťana se funkce zákona jako nápravného úředníka skončila, když ho propustil Kristus, zachránce z hříchu. Takže "vychovatel" hrál roli v životě každého hříšníka, bez ohledu na to, zda žil ve starozákonní nebo v novozákonní době.

Do srpna 1886 prosil starší Butler úpěnlivě sestru Whiteovou ve Švýcarsku, aby dala do pořádku otázku zákona, kterému církev čelila.

Samozřejmě by to byl pro mě dost šok, po tom, co jsem tuto otázku tak dlouho studoval a zdála se mi tak jasná, kdyby ti bylo ukázáno, že stanovisko, které zastávám, je nesprávné. Jsem si však jist, že ho přijmu a budu přinejmenším ticho, kdybych ho jasně nechápal. ...

Kéž tě Bůh vede, moje milá sestro, a pokud máš světlo, které by mi pomohlo k opatrnému řízení, budu velmi rád.⁴³

Když po opakovaných výzvách nebyla od Ellen Whiteové žádná odezva, Butler si jí postěžoval:

"Ale když dr. Waggoner vyrukoval v našich průkopnických novinách s devíti dlouhými články přímo představujícími toto téma, cítil jsem, že toto směřování nemůže dále pokračovat. Tak jsem ti několikrát napsal, ale nedostal jsem žádnou odpověď."⁴⁴

Jak se blížilo zasedání Generální konference v Battle Creeku dne 18. listopadu 1886, starší Butler napsal E. J. Waggonerovi otevřený dopis s názvem *Zákon v knize Galatským*⁴⁵. Byl rozdán všem delegátům konference. Dva dny před otevíracím setkáním Ellen Whiteové zlověstným tónem napsal:

Očekáváme, že naše dobré bratry ze Znamení budeme volat k odpovědnosti za to, jak si počínali v souvislosti s některými ze sporných bodů naší víry, zákona v listu Galatským. Ve Znameních publikují mnoho článků o svém názoru a v našich průkopnických novinách ho vykládají jako názor této denominace.⁴⁶

Starší Butler se rozhodl řešit tento konflikt ustanovením Teologického výboru, který by záležitost diskutoval a připravil doporučení všeobecnému zasedání, aby rozhodlo. Butler vysvětlil Ellen Whiteové, co se na výboru odehrálo:

Bratr E. J. Waggoner přišel, ... nabitý pro konflikt. Byl ustanoven Teologický výbor. Já měl jednat jako předseda, ale odmítl jsem, protože se ode mne jako od společníka této záležitosti mohlo předpokládat, že bych nadřezoval jedné straně. Starší Haskell

⁴³ List G. I. Butlera Ellen G. Whiteové, 23. srpen 1886, Mount Vernon, Ohio, *Manuscripts and Memories of Minneapolis*, (Pacific Press Publishing Association, Boise, Idaho: 1988), str. 21-23. Hereafter *MMM*.

⁴⁴ List G.I. Butlera E. G. Whiteové, 31. březen 1887, Battle Creek, Michigan.

⁴⁵ George I. Butler, *The Law in the Book of Galatians: Is It the Moral Law, or Does It Refer to that System of Laws Peculiarly Jewish?* (Battle Creek, Michigan: Review & Herald Publishing House, 1886).

⁴⁶ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 16. listopad 1886, Battle Creek, Michigan. *MMM*, str. 30.

byl vybrán jako předseda a ustanovil Výbor. Měl čtyři členy: Haskella, Whitneyho, Wilcoxe a Waggonera ve prospěch stanoviska Znamení. Pět - Smith, Canright, Covert, J. H. Morrison a já jsme oponovali. Několik hodin jsme debatovali, ale ani jedna strana nebyla přesvědčena. Otázka zněla, jestli bychom to měli projednat na konferenci a vést ohledně toho velký veřejný boj nebo ne. Nemohl jsem to doporučit a všichni si mysleli, že by to bylo velmi nešťastné a vyústilo by to pouze do rozrušení a debaty. Doporučil jsem a sepsal preambuli a usnesení týkající se našeho veřejného směřování v takových otázkách.⁴⁷

Rozdělení výboru znamenalo, že Butler nedosáhl všeho, v co doufal.

Starší S. N. Haskell, prezident Kalifornského sdružení, byl předsedou výboru. Starší Butler byl jeho přetvářkou znechucen:

Ale bratr během setkání nadále přichází do mé rodiny, užívá si mou pohostinnost, také s bratrem B. L. Whitneym - oba naplněni tím duchem opozice. Dobře znali mé pocity. Dobře věděli, jaký zmatek a duševní trápení jsem měl nad těmito věcmi a přece jejich vliv podporoval dr. Waggonera - vědí, jakým všemožným způsobem - během celého utkání. Velmi se snažili bránit dr. Waggonera před kritikou a pomáhali mu, jak jen mohli.⁴⁸

Starší Butler doufal, že dosáhne veřejné zavržení staršího Waggonera. Co dosáhl, byl kompromis. Zasedání schválilo usnesení, které zjevně mířilo na Jonese a Waggonera. Bylo určeno redaktorům a učitelům v Adventistickém školním systému. Toto usnesení je plesklo po ruku. Stálo v něm, že výbory, vedoucí sobotní školy a redaktori publikací by měli

"Ne ... dovolit, aby se doktrinální názory, nezastávané velkou většinou našeho lidu staly součástí veřejného vyučování uvedených škol nebo aby byly publikovány v našich denominačních novinách ... dříve, než budou zkontrolovány a schváleny zkušenými vedoucími bratry."⁴⁹

Napětí, které existovalo mezi bratry ve věci teologických otázek, bylo zřejmé. Starší Butler se díval na konferenci v roce 1886 jako na nejhorší zkušenost svého života. Doslova z ní onemocněl. Ellen Whiteová napsal:

*Velmi mnoho jsem přemýšlel o těchto věcech a nemohu jim zabránit, aby mě velmi neznepokojovaly, neboť celá ta věc se mi zdála taková nespravedlivá a rozporuplná, ale po dvouměsíční nemoci jsem se vzbopil a konečně jsem dokázal překonat **tu hroznou konferenci [1886]**, kterou jsme zde naposledy měli v Battle Creeku.⁵⁰*

Ellen Whiteová s ním v jedné věci souhlasila. Odpověděla:

⁴⁷ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 16. prosinec 1886, Plainfield, Wisconsin.

⁴⁸ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 1. říjen 1888, Battle Creek, Michigan.

⁴⁹ *RH*, (14. pros. 1886), str. 779.

⁵⁰ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 1. říjen 1888, Battle Creek, Michigan. Zdůraznění doplněno.

*Říkáš, drahý bratře, o té **hrozně konferenci**, poslední, která se konala v Battle Creeku, zatímco jsem byla ve Švýcarsku. Ta konference mi byla ukázána v noci. Můj průvodce řekl: "Následuj mě, něco ti musím ukázat." Zavedl mě tam, kde jsem byla divákem scén, které se odehrály na tom setkání. Byl mi ukázán přístup některých kazatelů, zvláště tebe, na tom setkání, a mohu říci spolu s tebou, bratře, byla to **hrozná konference**.⁵¹*

Nepřátelství a nevráživost, které budou později vzkvétat na Generální konferenci v Minneapolis v roce 1888, vznikly všechny v období konference v Battle Creeku v roce 1886 ohledně zákona v Galatském.

Starší Butler dostal 17. února 1887 zničující úder. Měl to být první důsledek "té hrozně konference". Butler poslouchal, jak jeho starý přítel a kolega, Dudley Canright, požádal o vyloučení ze sboru v Otsegu, stát Michigan. Butler oznámil Ellen Whiteové důvod jeho rozhodnutí.

Mluvil snad tři čtvrtě hodiny nebo více. V podstatě řekl, že už nemůže jít s adventisty sedmého dne, přestal věřit, že zákon je závazný a neočekává, že další sobotu bude zachovávat,⁵²

Poslední kapkou pro Canrighta byla očividně konference v roce 1886 a zkušenost, kterou měl v Teologickém výboru. Jak o tom podal zprávu Butler:

Byl velmi znechucený tím, jak se v čase naší poslední generální konference vyvinuly některé věci, některé teologické otázky, které se vynořily a způsob, jakým někteří z našich bratří postupovali proti nim ho mrzel, a to způsobilo, že začal tak přemýšlet, že začal studovat tuto otázku zákona a dospěl k závěrům, které má.⁵³

Canright byl v době konference v roce 1886 v devítičlenném teologickém výboru, který diskutoval o zákonu v listu Galatským 3. Diskuse s Waggonerem v teologickém výboru způsobila, že Canright si začal myslet, že jeho názory jsou nesprávné. List Galatským 3 *mluvil* o mravním zákoně. Canright pak uvažoval, že pokud "vychovatelem" bylo deset přikázání, pak byly opravdu zrušeny na kříži, a to zahrnovalo sobotu.

Canright zastával dispencionalistický názor na starou a novou smlouvu právě tak jako Butler a jeho současníci. Ten rámec smluv způsoboval nedorozumění v Canrightových názorech ohledně vztahu mezi zákonem a smlouvami. Co se týkalo nové dispence, byl nucen zříci se zákona.

Canright později napsal:

Žádné jiné téma nemate adventisty tak mnoho jako smlouvy. Mají strach řešit ho. Snažili se ho uspokojivě vysvětlit různými způsoby, ale ty nejsou uspokojivé ani pro ně samotné. Byl jsem tam a vím. Zrušení sinajské smlouvy s sebou přináší zrušení

⁵¹ List E. G. Whiteové Georgeovi I. Butlerovi, 14. říjen 1888, Minneapolis, Minnesota. *EGW 1888*, p. 92. Zdůraznění přidáno.

⁵² List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 17. února 1887, Otsego, Michigan.

⁵³ *Tamtéž.*

židovské soboty tak úplně, že na této straně hrobu našeho vzkříšeného Pána nelze najít žádná její autoritativní stopa.

Starší Smith říká: "Pokud deset přikázání tvořilo starou smlouvu, tak pak jsou navždy pryč." Tato otázka se proto stává zkušební.⁵⁴

Starší Butler napsal Ellen Whiteové do Evropy četné dopisy o problémech v domově ohledně zákona v listu Galatským. Během celého roku 1886 od ní nedostal žádnou odpověď. 18. února 1887 přišel nakonec její dlouho očekávaný dopis. Dopis káral muže na západním pobřeží. Ellen Whiteová naléhala na Waggonera a Jonese, aby si dávali pozor na

tyto známé odlišnosti, které jsou publikovány v článcích v našich novinách, nikdy byste nebyli postupovali tak, jak jste postupovali, ani propagováním vašich názorů před našimi studenty na univerzitě, ani by se nebyly objevily ve Znameních ...

Neváhám říct, že jste zde udělali chybu Není to podle Božího pořádku.

... Bůh jasně ukázal, že takové věci by se neměly dělat. . . .⁵⁵

Waggonerův list Ellen Whiteové jako odpověď na její kárání byl souhlasný. Vyjádřil svou "vděčnost Bohu, že Jeho duch stále se mnou zápasí a poukazuje na chyby, kterým tak podléhám. ..."⁵⁶

⁵⁴ D. M. Canright, *Seventh-day Adventism Renounced* (New York: Fleming H. Revell Company, 1889), str. 350.

⁵⁵ *Tamtéž*, str. 22, 23.

⁵⁶ List E. J. Waggonera E. G. Whiteové, 1. duben 1887, Oakland, California. *MMM*, str. 71.

Waggoner měl skutečně jeden základní motiv - reformovat učení církve adventistů s. d. Toužil způsobit doktrinální jednotu v jejích řadách.

Opravdu si vážně přeji, aby brzy přišel čas, kdy bude mít všecken náš lid stejný názor. Ve své neuvědomělé soběstačnosti (sic.) jsem se domníval, že bych mohl udělat mnoho, aby se toho dosáhlo. Naučil jsem se, že Bůh uskuteční své dílo svým vlastním způsobem, a že i ta nejsilnější snažení v té nejlepší věci jsou bezmocná, když nejsou iniciovaná výlučně láskou k Bohu. ...⁵⁷

Mezi *Review and Herald Publishing House* a *Pacific Press* skutečně existovala skupinová rivalita. Waggoner ji viděl. "Upřímně mi je líto postoje, který existuje mezi těmi dvěma úřady." Věřil, že v úřadě *Review* je "nepochopení na jejich straně". Přijímal však i vinu, neboť "velmi dobře vím, že bylo dovoleno, aby se sem vplížil kritický postoj, jak si myslím, do nikoho více než do mě."⁵⁸

Když starší Butler dostal 18. února 1887 dopis od Ellen Whiteové, považoval ho z její strany za úplné obhájení svého postupu. Jemně ji pokáral za to, že neodpověděla dříve. Plně si uvědomoval, že Waggoner a Jones vyučují stanovisko o mravním zákoně v listu Galatským v Healdsburgu už asi "dva nebo tři roky."

To, co ho na zasedání Generální konference v roce 1886 skutečně rozčílilo, bylo:

když dr. W. přišel na konferenci, plně vyzbrojený do boje a byl tak plně podporován bratry Haskellem, B. L. Whitneyem, Wilcoxem a jinými, že on a br. Whitney dali dohromady malé skupinky našich bratří, aby v tichosti co nejvíce naočkovali svým učením. ...⁵⁹

Starší Butler jásal, že Ellen Whiteová potvrdila správnost jeho stanoviska.

Velmi se raduji. . . po tomto dlouhém čase, když vidím, že neschvaluješ postup těch mladých mužů. ... Budou tvým dopisem překvapeni. ...

Je mi jich líto, protože vždy lituji ty, kteří se tvrdě zklamou. "⁶⁰

Vyšla s tím, že stanovisko J. H. Waggonera o zákonu v listu Galatským je nesprávné. To bylo pro Butlera "velmi uspokojivé".

Co však od ní skutečně očekával, bylo její prohlášení v tom smyslu, že

přidaný Zákon je buď mravní nebo obřadní systém zákonů. V podstatě říkáš, že stanovisko staršího Waggonera není správné, jeho stanovisko bylo, že přidaným zákonem byl mravní zákon, a proto to musí být ten druhý. Kdyby náš lid věděl, že máš světlo o tom, že mravní zákon není přidaný zákon, tato otázka by byla hned vyřešena. A přesně na toto poznání náš lid velmi úzkostlivě čeká. Nenaléhám na tebe, abys něco řekla, ale jsem si jistý, že po všem tom rozruchu bude tato otázka

⁵⁷ *Tamtéž.*

⁵⁸ *Tamtéž*, str. 71, 72.

⁵⁹ *Tamtéž.*

⁶⁰ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 31. březen 1887, Battle Creek, Michigan. *MMM*, p. 69.

*ustavičně způsobovat potíže, dokud nebude znám tvůj názor. Uvidíš, zda nikoliv. (sic.).*⁶¹

Butler měl pocit, že od Ellen Whiteové dostal jen polovinu bochníku. Ale i ta byla lepší než vůbec žádný.

Ellen Whiteová poslala starším Butlerovi a Uriášovi Smithovi další dopis. Nebyla spokojena s Butlerovým článkem v *Review* z 1. března 1887 o "Změně víry staršího Canrighta" a s jeho odpovědí E. J. Waggonerovi ve formě otevřeného dopisu o *Zákoně v listu Galatském*. Vzala si ho na paškál za to, že porušuje přesně tytéž zásady, jejichž dodržování očekává od druhých, a sice vynášení sporných otázek učení na veřejnost.

Radila mu: "*Kdyby ses vyhýbal té otázce, co - jak uvádíš - se udělalo, bylo by to bývalo více v souladu se světlem, které Bůh považoval za vhodné mi dát.*"⁶² Dostala zprávu, že Butler použil její dopis adresovaný Waggonerovi a Jonesovi [18. únor 1887] proti nim. Ale řekla:

Neposlala jsem to proto, abys z nich udělal zbraně proti vzpomínaným bratrům, ale abys i ty byl s cílem zachování souladu právě takový obezřetný a opatrný, jak bys to chtěl od těchto bratrů. ...

*. . . Nepřeji si, aby byly dopisy, které jsem ti poslala, použité tak, že bys považoval za samozřejmé, že vaše názory jsou všechny správné a názory dr. Waggonera a staršího Jonese jsou všechny chybné.*⁶³

Ellen Whiteová dále kárala Butlera za jeho polemiku v otevřeném dopise *Zákon v listu Galatském*. "*Principy, na které se odvoláváš, jsou správné. ... Myslím, že jsi příliš ostrý, "co se týče jednání s dr. Waggonerem.*

Potom mu řekla o "několika působivých snech", které dostala o Butlerovi a nelояjálním Canrightovi, kteří byli v jednom člunu.

*... Nejste celkem ve světle. Starší [D. M.] Canright představoval své názory o zákonu a něco tak pomíchaného jsem nikdy neslyšela. Zdálo se, že ani jeden z vás nevidí nebo nerozumí, kam povedou jeho argumenty.*⁶⁴

Canright byl v tmavých stínech, seděl v "červivém" člunu s "hničícími trámy" a Butler byl přesně tam s ním. "... Je to Satanovo dílo."⁶⁵ Vyjádřila své upřímné pohrdání "postupem staršího Canrighta".

*Radila, aby byly jeho knihy zadrženy, hlavně ty o zákoně. ... Pokud je to dílo takové, jak jsem přesvědčena, spálila bych každý výtisk v ohni dřívě, než by byl rozdán našemu lidu.*⁶⁶

⁶¹ *Tamtéž*, str. 70.

⁶² List E. G. Whiteové G. I. Butlerovi a U. Smithovi, 5. dubna 1887, Basilej, Švýcarsko s názvem "Vykládání odlišných doktrínálních hledisek; Nesouhlas s činy D. M. Canrighta. *MMM*, str. 32-37.

⁶³ *Tamtéž*.

⁶⁴ *Tamtéž*, str. 33.

⁶⁵ *Tamtéž*.

⁶⁶ *Tamtéž*, str. 34.

Ta kniha však byla znovu publikována právě před zasedáním Generální konference v roce 1886, zjevně na podporu Butlerova stanoviska o obřadním zákoně v listu Galatským.

Starší Butler nechtěl vidět otevřenou diskusi o zákonu v listu Galatským. Chtěl kontrolu toku informací. Ale Ellen Whiteová radila: "*Nechci mezi námi vidět žádné farizejství. Tato záležitost byla nyní tebou i dr. Waggonerem dána před lid tak plně, že se musí odpovídat čestně a přímo v otevřené diskusi.*"⁶⁷

Ellen Whiteová věřila, že namísto vyhýbání se jakékoliv diskusi musí být církev otevřená Božímu slovu. Kristus povede Církev adventistů sedmého dne učením Písma.

Co se týče staršího Butlera, na korespondenci Ellen Whiteové zareagoval špatně. Odpověděl:

*Nebyl jsem schopen, sestro Whiteová, vidět oprávněnost tvého dopisu z 5. dubna 1887 a ani to nikdy neočekávám. ... Myslel jsem si, že na ten dopis nikdy neodpovím, ale budu v tichu a trpělivosti nést to, co se mi zdálo být nespravedlivé.*⁶⁸

Dále řekl:

*Zdálo se, že ve tvém dopise ze dne 5. dubna 1887 se dost obáváš toho, abych nezneužil kárající dopis, který jsi napsala staršímu Waggonerovi a Jonesovi ohledně jejich kurzu při prosazování jejich názoru na list Galatským, a abych nevyvozoval závěry, že snad mám pravdu v mých názorech na to téma. Dovol mi, abych ohledně tohoto řekl, že až do doby, kdy jsi mi napsala, jsem tvůj článek nepoužil nějakým takovým způsobem, jak naznačuje tvůj dopis, a ani jsem na to nepomyslel.*⁶⁹

Starší Butler si stěžoval

... ohledně mého vlastního postoje. Ve výše uvedených výňatcích jsem obviňován. ... Člověk by sotva předpokládal, ... že osoba zastávající postavení prezidenta Generální konference byla povinna držet ústa zavřená, zatímco se utvářely vytrvalé snahy předložit veřejnosti latentní polemický bod. ...

*A teď mě káráš za to, že jsem napsal brožuru na téma zákona v listu Galatským. ... Říkáš, že jsem dal do oběhu mou brožuru a je jen spravedlivé, aby měl dr. Waggoner právě takovou regulérní šanci, jakou jsi měl ty. Moje milá sestro, promiň mi, když řeknu, že ta řeč se mi zdá být dost divná.*⁷⁰

Starší Butler litoval jednoho:

⁶⁷ *Tamtéž.*, str. 35.

⁶⁸ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 1. říjen 1888, Battle Creek, Michigan. *MMM*, str. 82.

⁶⁹ *Tamtéž.*, str. 83.

⁷⁰ *Tamtéž.*, str. 93, 98.

... Že když se tyto Waggonerovy argumenty na druhé straně objevily v lekcích *Instructor a Znameních doby*, ... že starší Smith a já jsme se do nich nevnořily a neukázaly je nejširšími možnými prostředky.⁷¹

Potom použil u Ellen Whiteové svůj poslední argument:

*Představuji si několik dní správcovství staršího Jamese Whitea, kdyby byl na zemi, že kdyby se objevil takový posun, zda by ti mladí muži neslyšeli hřmění kolem svých uší, ze kterého by se chvěli, pak jsem zapomněl povahu tohoto postupu. Nezapomněl-li jsem na způsob, jakým zacházel s věcmi tohoto druhu, zda by na ně nezaútočil veřejně a soukromě a nezpůsobil, že by litovali takové troufalosti, pak se mýlím v úsudku.*⁷²

Starší Butler byl z toho celý nemocný. Pochyboval o svědectvích. Byl čas zaujmout bojovou pozici proti těmto "mladým neopeřencům", kteří se právě dostali do "redakčního křesla" a odhalit je.⁷³ To byla bojová slova.

V následujících dnech se Uriáš Smith chystal prosazovat svou formu přijatého dispencionalismu přes stránky *Review*. Vysvětloval:

*Ta smlouva s Izraelem byla nazvána 'první smlouva' a sahala po první příchod Krista. Když pak přišel čas, aby byla udělena větší požehnání, zaslíbená skrze semeno ženy, Bůh uzavřel novou smlouvu s Izraelem a Judou.*⁷⁴

Byl to tentýž druh smýšlení, který přispěl k tomu, že Thomas Preble, Moses Hull a Dudley M. Canright zničili svou víru v deset přikázání a sobotu. Starší

Smith se vyjádřil ještě příměji:

*Závěr je proto jasný, že tyto dvě smlouvy ztělesňují **dva velké předěly** v díle, ke kterému se zavázalo Nebe, aby vykoupilo lidstvo, a pokrývají **dvě zvláštní dispence**, věnované rozvoji díla.*⁷⁵

Starší Smith tak jako mnozí jiní vzal svou definici biblické smlouvy z Websterova slovníku. Byla to dohoda stran, že budou poslouchat určité podmínky. Smith dospěl k závěru, že

*... každá smlouva, do které Bůh s lidmi vstupuje, musí být na jeho straně založená na poslušnosti jeho zákona. Teologická definice ... z Webstera je proto správná, když dala poslušnost jako první ze smluvních podmínek, na základě kterých mají být zajištěna zaslíbení.*⁷⁶

Bůh dokonce udělal smlouvu skutků s Adamem.

⁷¹ *Tamtéž*, str. 99.

⁷² *Tamtéž*.

⁷³ *Tamtéž*, str. 100, 99.

⁷⁴ U. Smith, "What Does God Write?" *RH* 64, 31 (2. srpen 1887), str. 488.

⁷⁵ Uriah Smith, The Two Covenants, " *Bible Echo, and Signs of the Times* 2, 11 (listopad 1887), str. 162. Dále označované jako *BE*. Zdůraznění přidáno.

⁷⁶ U. Smith, "God's Covenants with Men," *RH* 64, 37 (13. září 1887), str. 584.

E. J. Waggoner souhlasil, že podmínkou Boží smlouvy bylo deset přikázání. Avšak hříšník nebyl schopen takové poslušnosti. A tak Bůh zaslíbil, že Kristus bude hříšníkovou skutečnou náhradou a zárukou. Boží smlouva byla tedy Jeho slibem v Kristu. Waggoner poznamenal:

Hospodin mu [Abrahamovi] dal zaslíbení, které by většinu lidí ohromilo, bylo tak velké, tak nepochopitelné. Abraham řekl: Věřím, a Hospodin na oplátku za tu jednoduchou víru prohlásil jeho hříchy za odpuštěné. ...

V co Abraham věřil? ... Ve smrt a vzkříšení Krista.⁷⁷

Hříšník uvěřil Božímu Slovu. Abraham řekl: "Amen" na to, co mu Bůh zaslíbil a byl počítán za spravedlivého.

Deset přikázání bylo "základem" obou smluv. V tomto bodě vládla shoda s Waggonerem. Názory se však různily tímto prohlášením:

Dvě velké smlouvy, které Bůh učinil - jednu pro každou dispensaci. ... smlouvu staré dispensace a druhou [základ] pro smlouvu novou.⁷⁸

Tento druh dispensacionalismu sotva znatelně pronikal vším, co starší Smith napsal o smlouvách.

Ptal se: "Kdy byla uzavřena nová smlouva?" Odpověděl: Když Kristus zemřel na kříži.

Na kříži židovský systém skončil a začala křesťanská dispensace. Byla mezi nimi dělící čára. ... Od toho okamžiku platila nová smlouva.⁷⁹

Nevyslovená zůstala myšlenka, že spása se do Kristovy smrti na kříži omezovala na Židy.

Ve shodě s touto myšlenkovou linií souhlasil starší Smith s výkladem Gal 3:17 staršího Butlera, což citoval svými vlastními interpolacemi:

... smlouvu, kterou předtím potvrdil Bůh v Kristu [smlouva s Abrahamem] nemohl zrušit zákon [smlouva s Izraelem na Orébu;] který byl 430 let později, aby udělal zaslíbení neúčinným. Neboť pokud dědictví [svět zaslíbený Abrahamovi, Řím 4:13] je ze zákona [má být zajištěno prováděním obřadů a služeb mojžíšovského systému], již není ze zaslíbení [nespočívá pouze na Božím zaslíbení] ale Bůh ho dal Abrahamovi zaslíbením.⁸⁰

Ceremoniální zákon byl "přidán" kvůli přestupování deseti přikázání.

⁷⁷ E. J. Waggoner, "The Commentary. Call of Abraham. Lesson 8.-- Sabbath, 25. únor, ST 14, 7 (17. únor 1888), str. 106.

⁷⁸ Anonymous, GS 2, 21 (1. listopad 1887), str. 161.

⁷⁹ U. Smith, "God 's Covenants with Men," RH 64, 42 (25. říjen 1887), str. 664. Cp. U. Smith, God 's Covenants with Men, " GS 3, 1 (1. leden 1888).

⁸⁰ Tamtéž. Interpolace jeho.

Ke smlouvě s Abrahamem Bůh navíc "přidal; podřazeným opatřením ... byla nová smlouva vytvořena. ... " s Izraelem.⁸¹

*... Dokud nepříjde Kristus jako zaslíbené Semeno. ... "Kdyby Židé" následovali vedení (sic.) tohoto 'pedagoga', tohoto 'učitele', nebyli by odmítli Mesiáše ... "*⁸²

Zákon v Gal 3 byl mojžíšovský zákon.

Starší Smith byl přesvědčen, že obrana soboty závisí na rozlišování mezi dvěma smlouvami.⁸³ Nehodlal připustit, že zákon v Gal 3 je mravní zákon. Toto své hledisko energicky razil:

...naši protivníci usilují ukázat, že za časů Mojžíše celý zákon... "byl tíživým systémem", "otrockým jhem", "učitelem, předurčeným jen k tomu, aby nás vedl ke Kristu;" ... a byl proto "přibit na kříž."⁸⁴

Smith věřil tomu, že učitelem byl ceremoniální zákon. Toto, kromě dvou smluv, se formovalo na významné bojiště. Mezi *Review*, *The Gospel Sickle* a *The Signs* vládla nejednota.

Jak se blížila Generální konference roku 1888, kalifornské sdružení považovalo za rozumné svolat schůzi výboru. Tušili, že na konferenci vyvstanou určitá témata. Hlavní mezi nimi bude zákon v listu Galatským.

Delegáti se setkali 25.-26. června 1888 na "Camp Necessity" blízko Oaklandu. Přítomní byli E. J. Waggoner, A. T. Jones, C. H. Jones, ředitel Pacific Press; W. C. White, syn E. G. Whiteové a člen výkonného výboru Generální konference, a několik dalších.

W. C. White dělal poznámky z diskusí. 26. června 1888 debatovali o Gal 3:23 a 4:21. O "přidaném zákoně" Gal 3:19 bylo konkrétně rozhodnuto, že znamená "vyslovený" srovnáním Deut 5:22 a Žid 12:19. "*Oba tyto texty se stejně vztahovaly na ten samý mravní zákon v originále Gal 3:19... Ani v jednom případě se toto nevztahuje na ceremoniální zákon.*"⁸⁵ Ukázalo se, že J. N. Andrews zastával ve svých raných spisech v *Review* tentýž názor na mravní zákon v listu Galatským. Oporou byly také Wesleyho kázání.⁸⁶

Starší White později písemně zmínil setkání v "Camp Necessity" Danovi Jonesovi, tajemníkovi Generální konference:

... Bylo navrženo, aby se redaktoři ze Znamení, C. H. Jones a já a tolik z kalifornských kazatelů, kolik se nám jen podaří získat, aby se k nám připojili, vyšli do hor a strávili několik dní při studiu Bible. ... Starší McClure byl s námi jen část toho času. Strávili jsme ... jeden den zkoumáním zákona v listu Galatským staršího

⁸¹ Tamtéž.

⁸² *Tamtéž.*, str. 618. Cp. "... 'Mojžíšův zákon' ... [Byl] 'přidán kvůli přestoupení, dokud nepříjde Semeno, kterému bylo dáno zaslíbení,' a které bylo 'učitelem,' jen aby učil základy víry, dokud nepříjde Kristus. ... "Anonymous, GS 2, 16 (15. srpen 1887), str. 1.

⁸³ "Nejllepším bodem útoku na otázku soboty, jak si myslí naši protivníci, je názor, který zastáváme ve věci rozlišování mezi ,zákony, které se nazývají mravní' a těmi, které mají ceremoniální nebo nápravnou povahu." U. Smith, "The Two Laws and the Sabbath," GS 3, 10 (15. květen 1888), str. 75.

⁸⁴ *Tamtéž.*

⁸⁵ W. C. White, "Notes Made at ,Camp Necessity, ' ; June 25 and 26, 1888," MMM, p. 419.

⁸⁶ *Tamtéž.*, str. 418.

Butlera a jiných témat, souvisejících s tou otázkou, na závěr čehož starší Waggoner přečetl několik rukopisů, které připravil jako odpověď na brožurku staršího Butlera. ... Na závěr našeho studia se nás starší Waggoner zeptal, zda by bylo správné, aby své rukopisy vydal a dal je delegátům při následující Generální konferenci tak, jak to udělal starší Butler se svými. Mysleli jsme si, že by to bylo správné a povzbudili jsme ho, aby dal vytisknout pět set kopií. Nedělali jsme z toho žádnou tajnost, ani jsme se to nesnažili zveřejnit.⁸⁷

E. J. Waggoner připravil pro Generální konferenci v roce 1888 *Evangelium v listu Galatském*.

Starší A. T. Jones později vzpomínal na tento ústup takto:

Nějaký čas před zahájením toho institutu požádal C. H. Jones, generální ředitel Pacific Press, W. C. White a někteří jiní br. Waggonera a mě, abychom s nimi šli na několikadenní výlet, a abychom všichni spolu studovali Písmo ve věci těchto "kacířských" otázek, které jistě přijdou na přetřes na školení a Generální konferenci. Řeči o této malé nevinné věci se donesly až k bratrům do Battle Creeku jako další potvrzení jejich neměnného názoru, že br. Waggoner a já - na podporu našich úkladů udělat převrat v denominaci - jsme zaplétali do intrik další bratry, abychom přišli na školení a Generální konferenci v Minneapolis tak posílení, že své úklady uskutečníme. Teprve po skončení školení a konference jsme se dozvěděli, že muži z Generální konference v Battle Creeku si o nás toto mysleli a nikdy v životě na to nepomyslí, jsme přišli na školení a konferenci jako nevědoucí, co si ostatní lidé myslí, tak jak jsme sami nevěděli, co si mysleli, že my si myslíme. A tak ve vši nevinnosti jsme přišli na setkání neočekávajíc nic jiného než upřímné studium Bible, abychom poznali pravdu.⁸⁸

Pak se ve stanovém táboře v Kalifornii v září 1888 stalo něco neočekávaného. Podle staršího Whitea:

... Někteří projevovali vůči staršímu Waggonerovi a Jonesovi velmi hořkého ducha, který byl částečně, domnívám se, podnícen osobnostmi v brožuře staršího Butlera a částečně pramenil ze staré rodinné nevraživosti proti staršímu Waggonerovi, seniorovi. Měli jsme kazatelský Výbor, na kterém byl kritizován (sic.) téměř každý výrok těchto bratrů, týkající se přímo nebo vzdáleně otázky listu Galatském, ale bratři, kteří se stavěli proti jejich učení, nechtěli ani přivolat k nestrannému prozkoumání tématu, ani ho nechtěli nechat na pokoji. Dávali přednost procesu postupného vybírání, . . .⁸⁹

"Pověst", která "se donesla" pracovníkům Generální konference v Battle Creeku ohledně zprávy z tohoto "kazatelského výboru", odhalil později W. C. White a Ellen Whiteová.

⁸⁷ Letter W. C. White to Dan T. Jones, April 8, 1890, Boulder, Colorado. *MMM*, pp. 167, 168.

⁸⁸ List A. T. Jonese C. H. Holmesovi, 12. květen 1921, Washington DC *MMM*, p. 328.

⁸⁹ *Tamtéž*.

W. M. Healey byl kazatelem a evangelistou v Kalifornském sdružení. Starší W. C. White uvedl:

To, co napsal starší Healy [sic.] staršímu Butlerovi, nevím, ale zdá se, jakoby to budilo dojem, že jsme v tajnosti kuli pikle, přičemž jsme se domnívali, že pracujeme v dokonalém souladu s plány staršího Butlera.⁹⁰

Ellen Whiteová napsala staršímu W. M. Healeymu:

Vaše dohady ohledně stanoviska a práce starších A. T. Jonese a E. J. Waggonera nebyly správné. Vaše dopisy staršímu Butlerovi, které ho měly před něčím varovat, byly načisto zavádějící. Spálil je, aby se nikdo nedozvěděl, co bylo zdrojem jeho známosti. Tyto listy měly za následek zpomalení Božího díla na roky a uvalily na mě tvrdou a tíživou práci.

Jedna taková zkušenost, jako byla ta, kterou jsme měli v Minneapolis jakožto následek vašich nemoudrých listů, je dostatečná. Tato zkušenost zanechala svou pečeť na čas a na věčnost. Ach, můj bratře, pro Krista tě prosím, abys byl opatrný při zasévání semínek nevěry do jiných myslí, které rodí tak smutné výsledky jako ty, které jsme viděli v minulosti.⁹¹

Při dřívější příležitosti Healeymu řekla: "Protože jsem přišla z tichomořského pobřeží, domnívali se, že jsem byla ovlivněna W. C. Whitem, dr. Waggonerem a A. T. Jonesem." Vysvětlila, že následkem Healeyho dopisu k prezidentovi Generální konference ji podezřívali z toho, že je tím triem ovlivněna. To vedlo Butlera a Smithe k přesvědčení, že Ellen Whiteová byla pod vlivem E. J. Waggonera, A. T. Jonese a svého syna. Tak byla vržena pochybnost na zdroj jejich rad pro církve. Tímto způsobem byli bratři v Battle Creeku vedeni k přesvědčení o existenci kalifornského spiknutí.⁹²

Ellen Whiteová potvrdila, že takový názor existoval v době Minneapolisské konference a před ní.

Prohlašovali mě za takovou, která nemluví pravdu, když jsem řekla, že mezi mnou, bratry Jonesem a Waggonerem a mým synem Williem nepadlo ani slovo o zákonu v listu Galatském. Kdyby byli ke mně takoví otevření jako byli jeden ke druhému, když mluvili proti mně, byla bych jim mohla vše v této věci vysvětlit. Opakovala jsem to několikrát, protože jsem viděla, že jsou odhodláni nebrat mé svědectví. Mysleli si, že všichni jsme přišli na konferenci dokonale srozuměni a dohodnutí zaujmout stanovisko o zákonu v listu Galatském.⁹³

⁹⁰ List W. C. Whitea Danovi T. Jonesovi, 18. březen 1890, Boulder, Colorado. *MMM*, str. 170.

⁹¹ List E. G. Whiteové W. M. Healeymu, 21. srpen 1901, Los Angeles, California. *EGW 1888*, str. 1759, 1760.

⁹² Toto je popis Dana T. Jonese. Viz dopis Dana T. Jonese J. H. Morrisonovi, 17. březen 1890, Battle Creek, Michigan. "Někteří si začali myslet, že *Kalifornčané se spiklí*, aby vnutili své učení církve prostřednictvím předběžného zasadntia v Minneapolis.

... "Zdůraznění přidáno.

⁹³ List E. G. Whiteové Dear Children of the Household (drahým dětem domu) 12. květen 1889. *EGW 1888*, ss. 310, 311.

Její výzvy k přezkoumání Písma a otevřenou diskusi na příští Generální konferenci zůstaly v ústředí nevyslyšeny. Z informací, které dostávali, se domnívali, že je ovlivňována skupinou z tichomořského pobřeží. Generální konference se snažila vyloučit diskusi o zákonu ze zasedání. Zdálo se jim, že její výzvy na otevřenost nahrávají přímo do rukou Waggonerovi, Jonesovi a W. C. Whiteovi. Ten druhý psal staršímu Butlerovi o tom, aby měli školení, na kterém by diskutovali o otázkách doktríny. Zdálo se, že všechno do sebe zapadá. Vedení církve bylo přesvědčeno, že bude vyvinuto soustředěné úsilí o doktrinální sabotování konference.

Byli rozhodnutí. Věřili teorii o spiknutí. Ellen Whiteová řekla o hierarchii v Battle Creeku:

mysleli si, že na přetřes přijde zákon v listu Galatským a chtěli jít vyzbrojeni a vybaveni, aby odolali všemu, co přijde od těch lidí z tichomořského pobřeží, novému i starému.⁹⁴

Uriáš Smith potvrdil, že toto bylo jeho duševní rozpoložení, když šel na konferenci v roce 1888.

Myslím, že dalším nešťastným krokem bylo to, když se bratři v Kalifornii těsně před Minnesotskou konferencí setkali a dělali plány, jak na té konferenci oznámit a uvést své názory o deseti rozích a zákoně v listu Galatským. Informoval nás o tom jen dopis z Kalifornie, několik dní před zahájením konference.

Sotva jsem mohl uvěřit, že je to tak, ale ta zpráva se po příchodu na to místo brzy potvrdila. Bratr Haskell přišel ke mně a zeptal se mě, jak by podle mě mohly být ty otázky nejlépe uvedeny. Řekl jsem mu, že si myslím, že nejlepší by bylo, kdyby nebyly uvedeny vůbec, že na konferenci způsobí pouze zmatek a nadělají jen škodu a nic dobrého. Jenže on řekl, že kalifornští bratři jsou rozhodnutí mít je představeny, a tak byly předloženy a téměř zruinovaly konferenci, tak jak jsem se obával. Kdyby tyto znepokojující otázky nebyly uvedeny, nevidím důvod, proč bychom nebyli mohli mít takovou příjemnou a požehnanou konferenci, jaké jsme se vždy těšili.⁹⁵

A. T. Jones řekl, že neměl ponětí o všech těchto podezřeních v myslích bratrů. "Ve vsí nevinnosti jsme přišli na setkání a neočekávali nic jiného než upřímné studium Bible, abychom poznali pravdu."⁹⁶ W. C. White řekl:

Když jsem šel na Minneapoliský mítink, byl jsem nevinný jako dítě, když moji staří přátelé v BC [Battle Creeku] a dokonce moji vlastní příbuzní mluvili proti mně ty nejtrpčí věci. ...⁹⁷

Starší White šel do Minneapolis s přesvědčením, že se starším Butlerem byly věci zařízeny tak, aby se na školení diskutovalo o zákonu v listu Galatským. Starší Waggoner přišel připraven se svými "příručkami". Setkali se však s rozhodným odporem. Jak to vyjádřil starší White:

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ List Uriáše Smithe E. G. Whiteové, 17. únor 1890, Battle Creek, Michigan. MMM, str. 154.

⁹⁶ List A. T. Jonese C. H. Holmesovi, 12. květen 1921, Washington, DC MMM, str. 328.

⁹⁷ List W. C. Whitea Danovi T. Jonesovi, 8. duben 1890, Boulder, Colorado., MMM, str. 171.

... proč naši bratři z BC odporovali té věci a tvrdili, že návrh diskutovat o těchto otázkách je úplným překvapením, když jsme z jejich samotných činů viděli, že to překvapením nebylo, to jsme nikdy nepochopili.⁹⁸

Starší Rupert rozdal delegátům "několik stovek" výtisků brožury *Zákon v listu Galatským* od staršího Butlera. Takže bratři z Battle Creeku museli očekávat diskuse.

Starší Butler byl během tří let opakovaně nemocný. Tvrdil, že jeho odolnost byla oslabena vším tím stresem, spojeným s jeho velkými odpovědnostmi prezidenta Generální konference. Byl přesvědčen, že otázka zákona v listu Galatským je "nepotřebným a neomluvitelným" zlem.⁹⁹ Vinil dokonce Ellen Whiteovou za svou nemoc z května-srpná 1888. Napsal: "*Já sám jsem nikdy neměl žádné pochybnosti, ale jaký to byl smutek srdce uvedený na mě stanoviskem, které jsi zaujala, které mi způsobilo tu čtyřměsíční (sic.) nemoc.*"¹⁰⁰

Ellen Whiteová neodpověděla během roku 1886 ze Švýcarska na jeho prosby o pomoc proti Waggonerovi a Jonesovi. Její dopis mladým mužům dne 18. února 1887 byl pak přesně tím, co hledal, aby odsoudil jejich stanovisko. Napsal Ellen Whiteové:

V této otázce přidaného zákona se jednoduše zastávaly dva názory, jeden st. Waggonera, že přidaný zákon se vztahuje na mravní zákon 10 přikázání, druhý,

že přidaný zákon se týká zákonů zvláště židovských. ... Na těchto bodech se točí celá záležitost, o níž se debatuje a polemizuje už léta.¹⁰¹

Starší Butler rázně protestoval proti Waggonerovým úkolům sobotní školy ve *Vychovatelci [Instructor]* během léta 1886.¹⁰² Později v tom létě byla dána do oběhu "dlouhá série" na téma Gal 3 ve *Znameních* přibližně 20.000 čtenářům.¹⁰³ Byla to přímá výzva vedení a doktrinní autoritě církve. Bylo povinností prezidenta něco říct. Starší Butler si jí stěžoval: "Nikdy jsi mi ohledně toho neodpověděla ani slovo, ani jsi nevěnovala nejmenší pozornost těmto věcem."¹⁰⁴

Ze všech těchto starostí tak onemocněl, že je nyní připraven složit svá břemena. Nebude se moci zúčastnit konference v Minneapolis. Tou záležitostí se budou muset zabývat jiní. On bude muset léčit sebe i svou ženu doma v Battle Creeku. Věrně však varoval, aby "stáli za milníky".

Co se Ellen Whiteové týkalo, vinu za Butlerovu nemoc nepřijala.

Pokud ti můj dopis způsobil tak velké následky, jako je pětíměsíční nemoc, nemám být považována za odpovědnou; neboť kdybys ho byl přijal ve správném duchu, výsledky by nebyly takové. Psala jsem v úzkosti duše vzhledem ohledně tvého postupu na Generální konferenci [1886] a během dvou let od té doby. Pán nebyl

⁹⁸ *Tamtéž*, str. 170.

⁹⁹ List G. I. Butlera E. G. Whiteové, 1. říjen 1888, Battle Creek, Michigan. *MMM*, str. 80.

¹⁰⁰ *Tamtéž*, str. 82.

¹⁰¹ *Tamtéž*, str. 88.

¹⁰² *Tamtéž*, str. 91.

¹⁰³ *Tamtéž*, str. 92.

¹⁰⁴ *Tamtéž*, str. 94.

*tím setkáním potěšen. Tvůj Duch, bratře, nebyl správný. Způsob, jakým jsi zacházel s případem dr. Waggonera, byl možná podle tvého pořádku, ale ne podle Božího.*¹⁰⁵

Kazatelské školení začalo ve středu 10.-16. října ve sboru na 4. avenue S. a Lake St., v Minneapolis, stát Minnesota.¹⁰⁶ Konalo se v suterénu sboru. Pokračovalo až do zahájení otevíracího setkání Generální konference dne 17. října.

Při otevírání školení napsala Ellen Whiteová své snaše Mary Whiteové o útočném listu staršího Butlera, který jí byl adresován:

*Starší Butler mi poslal dlouhý dopis, nejkurióznější výtvar obvinění a žalob proti mně, ale tyto věci mnou nehýbou. ... Starší Smith a Butler mají velkou averzi vůči tomu, aby se něco řeklo o zákoně v listu Galatským, ale nevím, jak se tomu dá vyhnout. ... Zítřka v poledne má být zákon v listu Galatským předložen a diskutován.*¹⁰⁷

V sobotu večer, 13. října, byl delegátům přečten dlouhý dopis od staršího Butlera, což je zdrželo až do 10. hodiny. Ellen Whiteová napsala Mary Whiteové: "Dopis napsaný starším Butlerem byla dobrá věc na otevření této otázky, takže jsme v jejím očekávání."¹⁰⁸

V pondělí 15. října začal E. J. Waggoner cyklus devíti přednášek o zákonu a evangeliu. Sedmou přednášku přednesl ve čtvrtek 18. října v devět ráno. Mluvil o zákonu v listu Galatským.¹⁰⁹

O podstatě Waggonerových prezentací nebylo pochyb. Zabývaly se vztahem mezi ospravedlněním z víry a mravním zákonem. Kromě toho byly zákon a smlouvy z Gal 3 ve vzájemném vztahu s ospravedlněním. Jejich správné chápání představovalo poselství třetího anděla ze Zj 14:12.

V pátek 19. října citovala Waggonerova sedmá přednáška Gal 3:17:

"¹⁷Říkám tedy toto: Zákon, jenž byl dán po čtyřech stech třiceti letech, nemůže zrušit smlouvu již předtím právoplatně potvrzenou od Boha, a tak zmařit to zaslíbení."

Potom porovnal "smlouvu s Abrahamem s druhou smlouvou".¹¹⁰

Tímto myslel, že věčná smlouva byla jedna a totožná se zaslíbením druhé smlouvy, které dal Bůh Abrahamovi skrze Krista.

V neděli 21. října vystoupil Waggoner s osmou přednáškou:

V devět dopoledne pokračuje starší Waggoner ve své přednášce o zákonu a evangeliu. Uvažovalo se o textech Písma ze Sk 15 a Gal 2 a 3, které byly porovnány s Řím 4 a jinými pasážemi z listu Římanům. Jeho záměrem bylo ukázat, že skutečným sporným bodem je ospravedlnění z víry v Krista, která se nám tak jako

¹⁰⁵ Tamtéž, ss. 96, 97.

¹⁰⁶ Následující chronologie je převzata z Clinton Wahlen: "Selected Aspects of Elle J. Waggoner' s Eschatologie and Their Relation to His Understanding of Righteousness by Faith, 1882-1895," (Andrews University Seventh-day Adventist Theological Seminary, 1988), str. 71-77.

¹⁰⁷ List E. G. Whiteové Mary Whiteové, 9. říjen 1888, Minneapolis, Minnesota. *EGW 1888*, str. 68.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ R. DeWitt hottie, "Diary of 1888," *MMM*, str. 506.

¹¹⁰ W. C. White, "Notes Made at Minneapolis, Minnesota, October, 1888," *MMM*, str. 424.

*Abrahamovi počítá za spravedlnost. Smlouva a zaslíbení daná Abrahamovi jsou smlouvou a zaslíbeními danými nám.*¹¹¹

Waggoner během konference v jednom bodě očividně vyzvedl alegorii o Sáře a Hagar v Gal 4:21 a tvrdil, že stará smlouva (Hagar) je stav skutkařské-spásy, který stále existuje a běží souběžně s novou¹¹². Podle vzpomínek R. T. Nashe¹¹³, který byl delegátem v roce 1888, poznamenal starší Morrison jako vyvrácení Waggonerových důkazů, že adventisté vždy věřili v ospravedlnění z víry a byli dětmi svobodné ženy z alegorie o smlouvách z Gal 4.

V pondělí 22. října pronesl starší Waggoner devátou přednášku. Byla to "*diskuse o zákoně a listu Galatským nebo o ospravedlnění z víry, která trvala hodinu a půl*"¹¹⁴. "Starší Waggoner hovořil na shromáždění brzy ráno na téma "Dvě smlouvy a jejich vztah k zákonu"¹¹⁵.

V úterý 23. října byl Uriášovi Smithovi, R. M. Kilgorovi a J. H. Morrisonovi, kteří přednášeli o zákonu v listu Galatským, daný čas na vyvrácení (protidůkazy - pozn. překl.). Staršího Morrisona ustanovila Generální konference na to, aby představil tradiční stanovisko k zákonu v listu Galatským. Tento bod měl být pro Ellen Whiteovou bodem zlomu.

Starší R. M. Kilgore udělal v ten den několik prohlášení, o kterých se Ellen Whiteová zmínila 24. října ve svém "Ranním proslovu". Řekla:

*Kdyby byl bratr Kilgore chodil v těsné blízkosti Boha, nikdy by nevkročil na půdu tak, jak to udělal včera a nevyhlásil by to, co prohlásil ohledně vyšetřování, které probíhá. Čili to, že nesmí vnášet žádné nové světlo nebo představovat nějaký nový argument, přestože Božím slovem se zabývají už léta, a přesto nejsou připraveni uvést důvod naděje, kterou mají, neboť zde není jeden člověk. Cožpak jsme my všichni nezkoumali toto téma?*¹¹⁶

W. C. White ve svých poznámkách z konference v roce 1888 poskytl určité podobnosti ohledně komentářů staršího Kilgora. R. M. Kilgore, zastupující delegaci GK, později v ten den řekl:

*Byl jsem proti uvedení této otázky, zvláště když bylo řečeno, že dr. W [Waggoner] byl překroucený. Považoval jsem to za nešťastnou záležitost, aby zde přišla na přetřes. Kdyby byl W [E. J. Waggoner] nemocný, byl bych býval proti jejímu projednání. Je to zbabělé. Nikdy nebyla taková příležitost, jakou měl dr. W.[aggoner]. Trápilo mě něco jiného. Zkušenost před 16-ti lety. Záznam "Svědectví staršímu [J. H.] Waggonerovi."*¹¹⁷

Starší Kilgore byl přesvědčen, že diskuse o zákonu v Galatským není v pořádku, protože starší Butler není přítomen. Kdyby byl starší E. J. Waggoner podobně nemocný jako starší Butler, namítal by proti diskutování kvůli jeho nepřítomnosti na setkání. Starší Waggoner byl tak v nespravedlivé výhodě, aby vyjadřoval své přesvědčení delegátům a ovlivňoval je. Kromě toho,

¹¹¹ "Third Day' s Proceedings," *General Conference Daily Bulletin* (21. říj. 1888).

¹¹² Jak uvedl v *The Glad Tidings* (Oakland, California: Pacific Press Publishing Co., 1900, 184ff).

¹¹³ List R. T. Nashe Ellen G. White Estate, 25. červen 1955; Document File 189.

¹¹⁴ "They Are for Temperance," *Minneapolis Tribune* (23. říjen 1888). *MMM*, str. 557.

¹¹⁵ "Sabbath Disclosures," *St. Paul Pioneer Press* (22. říjen 1888). *MMM*, str. 582.

¹¹⁶ E. G. White, "Morning Talk," 24. říjen 1888. *EGW 1888*, p. 151.

¹¹⁷ W. C. White, "Notes Made at Minneapolis, říjen 1888." *MMM*, p. 424.

zdali Duch prorocký už nezavrhl výklad morálního zákona v listu Galatským ve svědectví doručeném staršímu J. H. Waggonerovi před 16 lety?

Ve středu 24. října oslovila Ellen Whiteová delegáty ve věci pokusu staršího Kilgore získat rozhodnutí přijaté konferencí, aby se omezila diskuse o zákonu v listu Galatským. Ellen Whiteová vypráví pravdivou historku:

A pak zaujmout stanovisko, že tato témata by neměla být projednána kvůli tomu, že starší Butler zde nebyl. Víím, že to není od Boha. . . .

Nuž, jeden říká: Tvé modlitby a tvá řeč jdou jedním směrem s dr. Waggonerem. Chci vám říci, bratři moji, že jsem nezaujala žádné stanovisko, na toto téma jsem se nebavila s doktorem, ani s nikým jiným a ještě nejsem připravená k zaujetí stanoviska. ... Kdyby byly názory staršího Waggonera nesprávné, čím je to věc, aby tu někdo vstal a řekl, co tu včera dělali? Pokud máme pravdu, obstojí. Tyto pravdy, kterými se zabýváme už léta - musí přijít starší Butler a říct nám, co jsou zač?

... Starší Kilgore, byla jsem zarmoucená víc, než ti dokážu vyjádřit, když jsem tě slyšela vyslovit tu poznámku, protože jsem ztratila důvěru v tebe.¹¹⁸

Následovalo dementi v podání zručného diskutéra J. H. Morrisona, prezidenta iowských sdružení. R. T. Nash si vzpomíná: "... opozice si vybrala muže, který vyslovil jejich opoziční názory. ... Starší J. H. Morrison byl jejich mluvčím."¹¹⁹ Měl tabuli a na ní napsány opoziční návrhy:

"Rozhodnuto - že zákon v listu Galatským je obřadní zákon - podepsal J. H. Morrison. "Rozhodnuto - že zákon v listu Galatským je morální zákon." To čekalo na podpis E. J. Waggonera. Nikdy se tam nepodepsal.¹²⁰

Starší Morrison "byl proti tomu, aby se to projednalo, neboť přítomen není nikdo, kdo toto téma zvláště studoval."¹²¹ Potom mluvil přímo k otázce "zákonu v listu Galatským. Je to spoléhání na zachování zákona, který je správné zachovávat nebo spoléhání se na zachování zákona, který není správně zachovat"?¹²² Pro Morrisona zákon, o kterém mluvili Galatští, a který "nebylo správné zachovávat" byl obřadní zákon. "Jaká témata v listu Galatským. Mojžšíův zákon. ... "¹²³" V jednom bodě řekl, že zákon v Gal 5:3 je "jiný celý zákon, jehož částí je obřezka."¹²⁴

Když došlo na Gal 3, starší J. H. Morrison řekl (podle v té době ručně psaných poznámek W. C. Whitea: "Kap. 3 [Gal] Pavlův argument ... Otrouké jho, obřadní zákon. ... "¹²⁵ Zastával tradiční stanovisko.

¹¹⁸ E. G. White, "Morning Talk," October 24, 1888. *EGW 1888*, pp. 151-153.

¹¹⁹ R. T. Nash, "An Eyewitness Account." *MMM*, p. 352.

¹²⁰ LeRoy E. Froome, *Movement of Destiny* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1971), pp. 243, 244.

¹²¹ *Tamtéž.*

¹²² *Tamtéž.*, p. 425.

¹²³ *Tamtéž.*

¹²⁴ *Tamtéž.*

¹²⁵ W. C. White, "Notes Made at Minneapolis, Minnesota, říjen, 1888." *MMM*, p. 426.

Starší J. H. Morrison mluvil o Gal 5:1. "*Co znamená otrocké jho a svoboda. Jhem nebyl zákon deseti přikázání, ale obřadní předpisy.*"¹²⁶

E. G. White podala zprávu o řeči staršího Kilgora a Smithe a o přednášce staršího Morrisona:

*Když ráno přišli na setkání, byla jsem překvapená, když jsem slyšela staršího Kilgore řečnit před velkým publikem věřících a nevěřících tak jak řečnil - řeč, která - jak jsem věděla - nemohla být diktována Duchem Pána. Po něm následoval starší Smith, který dělal poznámky téhož druhu, spíše než bratr Morrison začal svou řeč, celou vypočítanou tak, aby vzbudila souhlas, o které jsem věděla, že není podle Božího pořádku. Byla lidská, ale ne božská. A poprvé jsem si začala myslet, že přece jen možná nezastáváme správné názory ohledně zákona v listu Galatským, neboť pravda si na svou podporu nevyžaduje takového ducha.*¹²⁷

To ukazuje, že Ellen Whiteová ohledně obřadního zákona v listu Galatským až doteď držela s tradicionalisty.

Byl to však duch během toho setkání, který způsobil, že začala znovu uvažovat. Trvalo ještě nějaký čas, dokud neschválila Waggonerův názor na zákon, ale toto byl bod obratu. Začala pochybovat o stanovisku tradicionalistů k zákonu v listu Galatským kvůli duchu debaty, v jakém si počínali.

V debatě mezi starším Georgem I. Butlerem a E. J. Waggonerem byly dva hlavní dokumenty. George Butler připravil otevřený dopis pro delegáty zasedání GK v roce 1886 pod názvem "Zákon v listu Galatským" (*The Law in the Book of Galatians*). Odpověď E. J. Waggonera byla nazvána "Evangelium v knize Galatským" (*The Gospel in the Book of Galatians*).¹²⁸ Tyto dva tituly samy o sobě odhalovaly hodně o tom, co každý autor považoval za téma epištoly Galatským. Butler zdůrazňoval zákon v daném listu, Waggoner se soustředil na evangelium v Nové smlouvě.

V Ga 3 starší Butler řekl:

*Zákon "přidán kvůli přestoupení" nepochybně ukazuje na nápravný systém, trvající dočasně, "dokud nepříjde semeno". Na morální zákon se zde odvolává jako na přestoupený. Ale "přidaný" zákon, o kterém mluví Pavel, udělal opatření na odpuštění těchto přestoupení obrazně, dokud nebude přinesena skutečná Oběť.*¹²⁹

Waggoner odpověděl:

Ačkoli zákon existoval v celé své síle ještě před exodem (sic.), přece v té době "vstoupil", "vešel", byl prohlášen nebo daný, nebo "přidaný". A proč? Aby mohl hojně přestupek, tj "aby se hřích skrze přikázání stal nadmíru hříšným"; aby to, co bylo hříchem předtím, mohlo být o to jasněji viděno jako hřích. Proto tedy vstoupil

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ E. G. White, "Looking Back at Minneapolis," listopad nebo prosinec, 1888. *MMM*, p. 221. Zdůraznění přidáno.

¹²⁸ Waggoner list G. I. Butlerovi byl datován 10. února 1887, ale jeho zveřejnění pozdržet až do ukončení zasedání GK v Minneapolis v roce 1888. R. Dewitt Hottell četl *The Gospel in Galatians* a *The Law in the Book of Galatians* po minneapoliské konferenci 10. listopadu 1888. Clinton L. Wahlen, "Selected Aspects of Elle J. Waggoner's Eschatologie," p.

¹²⁹ G. I. Butler, *The Law in the Book of Galatians*, str. 44. Dále označované jako *The Law in Galatians*.

nebo byl přidán "kvůli přestoupení". Kdyby nebylo bývalo přestoupení, nebylo by bývalo nutné, aby zákon vyšel na Sinaji. Proč vyšel kvůli přestoupení? "Aby se přestupek rozhojnil", aby se hřích zdál větším než kdykoliv předtím, aby lidé mohli být hnáni k nadmíru rozhojňující se milosti Boží zjevené v Kristu. A tak se stal učitelem (u Kralických pěstounem - pozn. překl.), pedagogem, aby přiváděl lidi ke Kristu, aby byli ospravedlněni vírou a byli učiněni Boží spravedlností v Něm. A tak je později uvedeno, že zákon není proti Božím zaslíbením. Působí v souladu se zaslíbením, neboť bez něj by zaslíbení bylo neúčinným. A toto nejdůrazněji dosvědčuje věčné trvání zákona.¹³⁰

Co se týče zákona-učitele, Butler ho aplikoval

... na ten provizorní dočasný zákonný systém, v němž byli Židé a proselyté "zavření", "pod dozorem" dokud se "nezbořila" "dělicí příčka". Byl to "přísný" systém "otrocké jho", které nemohli unést, "proti" nim a "v rozporu" s nimi.¹³¹

Několik prohlášení staršího Butlera poukázalo na skrytý, adventisticky laděný dispenzacionalismus.

Proto nebylo vhodné stále udržovat dělicí stěnu mezi nimi a ostatními. Všichni nyní stáli v Božích očích na stejné úrovni. Všichni k němu musí přistupovat skrze Mesiáše, který přišel do světa, skrze kterého jedině může být člověk spasen.¹³²

Waggoner odhalil v Butlerově schématu dvě metody spásy: jednu skrze Krista a druhou skrze nápravný systém. Přímo mu odpověděl:

Vaše slova jakoby naznačovala, že před prvním příchodem přicházeli lidé k Bohu prostřednictvím obřadního zákona a pak skrze Mesiáše; jenže to bychom museli jít mimo Bibli, abychom našli cosi, co by podporovalo myšlenku, že někdo se někdy mohl přiblížit k Bohu jinak než skrze Krista. Ámos 5:22; Mich 6:6-8 a mnohé jisté texty nezvratně dokazují, že obřadní zákon sám nemohl nikdy umožnit lidem přijít k Bohu.¹³³

Starší Butler mluvil o obrazném odpuštění hříchů před prvním příchodem.

Na mravní zákon se zde odvolává jako na ten, který byl překročen. Ale "přidaný" zákon, o kterém mluví Pavel, udělal opatření na odpuštění těchto přestoupení **obrazně**, dokud nebude přinesena skutečná Oběť.¹³⁴

Waggoner vyjádřil své zděšení nad tímto Butlerovým prohlášením:

¹³⁰ E. J. Waggoner, *The Gospel in Galatians*, p. 19.

¹³¹ G. I. Butler, *The Law in Galatians*, p. 53.

¹³² Tamtéž, p. 10.

¹³³ E. J. Waggoner, *The Gospel in Galatians*, p. 8.

¹³⁴ G. I. Butler, *The Law in Galatians*, p. 44. Zdůraznění přidáno.

... v právě předneseném citátu je vyjádřena myšlenka, která - jak s lítostí vidím - je v poslední době v určité míře vyučována. A sice ta, že v takzvané židovské dispensaci bylo odpuštění hříchů pouze **obrazné**. Vaše slova jasně ukazují, že až do obětování Krista, skutečné oběti, nebylo skutečného odpuštění hříchů¹³⁵

Waggoner uvedl, že teologie staršího Butlera omezuje spásu pouze na generaci žijící během prvního příchodu.

Vy ale říkáte, že apoštol uvažuje o dispensaci a ne o individuálních zkušenostech, a že přivádět je ke Kristu znamená přivádět je k Jeho prvnímu příchodu a "tam uvedenému systému víry". Jenže to je to najednostatečnější stanovisko, jaké jste mohli zaujmout, protože kdyby byl význam takový, pak by vyplývalo, že zákon naplnil svůj záměr pouze pro generaci, která žila při Kristově prvním příchodu. Žádní jiní lidé nikdy nepřišli ke Kristu v tom významu, v jakém používáte ten termín. Aby zákon přiváděl lidi ke Kristu v tom smyslu, který používáte, čili k Jeho prvnímu příchodu, byl by musel prodloužit jejich životy. Adam by byl musel žít přinejmenším 4.000 let. Neboť - dovolte, abych znovu zopakoval: text neříká, že zákon byl učitelem, aby poukázal lidem na Krista, ale aby je k němu přivedl.¹³⁶

Waggoner viděl tedy roli zákona v tom, aby zavřel lidi v jejich hříchu a dohnal je ke Kristu - Spasiteli. Mravní zákon měl tuto funkci jak v starozákonní, tak i v novozákonní době, až do druhého příchodu.

Starší Butler uznával spravedlnost z víry, ale zachování zákona a sobota byly v jeho programu to nejdůležitější. Bůh dal Izraeli za Staré smlouvy obřadní zákon, aby je oddělil od zbytku světa jako svůj zvlášť vyvolený lid. Kdyby byli tato nařízení poslouchali, byli by žili.

Dvě smlouvy byly v Butlerově teorii téměř dvěma metodami spásy. Stará smlouva byla pro Izrael před Kristem a nová pro duchovní Izraelity po Kristově příchodu. Jakoby spása ze skutků byla ve staré dispensaci jen pro Židy. Byli vyvolení nad všechny ostatní.

E. J. Waggoner viděl mravní zákon jako ustanovení pro život. Když člověk zhřešil, dostal se pod jeho odsouzení a trest. Deset přikázání bylo na Sinaji "přidaných" nebo "vyslovených", protože Izraelci nerozpoznali svou hříšnost tak, jako jejich otec Abraham. Bůh zdůraznil mravní zákon proto, aby Izraele přivedl ke Kristu, jejich spravedlnosti. Zákon neměl dispensační funkci. Deset přikázání vždy sloužilo záměru pohánět provinilé hříšníky k úpatí kříže, aby byli spaseni vírou Ježíše.

Starověký nápravný systém obětí byl prostředek k vyjádření víry v Krista. Existoval již před Sinají pro Ábela, Noeho a Abrahama. Všichni ho používali. Oběti nebyly prostředkem, kterým se získávalo odpuštění hříchů. Ty odpouštěl pouze Kristus. Ti, kteří se vírou v Něj účastnili nařízení, ukazovali, že jejich víra v očekávanou oběť jejich Spasitele je upřímná. Když Kristus zemřel na kříži, tento systém už neměl význam.

Waggoner dospěl ke svému chápání ospravedlnění z víry skrze chápání smluv. Stará smlouva v podstatě zněla: "*Poslouchej a žij*". Byl to slib lidu: "*Vše, co Hospodin řekl, budeme dělat*." Takové vychloubačné tvrzení nepočítalo s hříšností lidské přirozenosti. Plnitelé slibu se stavěli pod hrozné otrocké jho, neboť zákon nedokázali poslouchat. Starozákonní mentalita byla

¹³⁵ E. J. Waggoner, *The Gospel in Galatians*, p. 29. Zdůraznění přidáno.

¹³⁶ E. J. Waggoner, *The Gospel in Galatians*, pp. 32, 33.

stavem srdce. Stará smlouva se proto nemohla vázat na nějaký čas. Všichni, kteří se na sebe ve vztahu k Bohu dívali podobně, byli pod starozákonním jhem.

Na druhé straně byla Nová smlouva celá Božím zaslíbením. Bůh dal svou spásu všem, kteří věřili v Krista. Její podmínkou byla dokonalá poslušnost Božím zákonu. Naplnil ji Kristus. Toto bylo zaslíbení, které dal Bůh Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Bůh ho Izraeli obnovil na Sinaji, ale oni ho zkrátka a dobře svojí nevěrou odmítli.

Nová smlouva existovala právě tak během starozákonné doby jako i po Kristově prvním příchodu a smrti na kříži. Nová smlouva byla potvrzena Kristovou krví **před** křížem. Účinnost spásy před křížem však nebyla o nic méně skutečná. Po kříži se věřící těšili realitě potvrzení nové smlouvy a ve víře se mohli dívat zpět ke Golgotě.

Dva otevřené dopisy o epištole Galatským napsané Georgem I. Butlerem a E. J. Waggonerem byly prvotním zdrojem určení sporných otázek, o nichž se diskutovalo na GK v Minneapolis v roce 1888. Zkrátka, spor se týkal spravedlnosti z víry v jejím náležitém vztahu k Božím zákonu. Waggoner se na ospravedlnění díval skrze motiv Staré a Nové smlouvy.

Podle Waggonerovy teologie bylo deset přikázání učitelem (pěstounem), který hnal hříšníka "ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry". Ellen Whiteová, ačkoli nesouhlasila se všemi jeho stanovisky (pokud je chápala), ho podpořila v tom ústředním bodě v zápase roku 1888. "Vidím," řekla delegátům,

*"krásu pravdy v prezentaci Kristovy spravedlnosti ve vztahu k zákonu, jak nám ji předložil doktor. Dokonale harmonizuje se světlem, které mi Bůh dal během všech let mé zkušenosti."*¹³⁷

Zákon hnal lidi k Ježíši pro odpuštění.

Jakého ducha projevoval E. J. Waggoner během svých prezentací? Ellen Whiteová řekla: "Trvala jsem na tom, aby se projevoval správný, křesťanský duch, takový, jakého ukazoval E. J. Waggoner během celé prezentace svých stanovisek. . . ." ¹³⁸ Očividně se nesnažil vyvolat zaujatost publika svým osobním vystupováním.

V neděli 4. listopadu, v poslední den konference, napsala Ellen Whiteová své snaše Mary Whiteové.

*Bylo to velmi namáhavé setkání, neboť Willie a já jsme museli bdít v každém bodě, aby se neudělaly kroky a neschválily usnesení, které by uškodily budoucímu dílu.*¹³⁹

Skupina ve složení Butler, Smith, Kilgore a Morrison se snažila vynutit hlasování, které by stanovilo správné věroučné stanovisko o vztahu mezi zákonem a evangeliem. A. T. Jones si později vzpomněl na toto snažení na konferenci:

V Minneapolis, v roce 1888, dělala "administrace" GK, co mohla, aby hlasováním GK zavázala denominaci ke smlouvě "poslouchej a žij," ke spravedlnosti ze skutků.

¹³⁷ Tamtéž, p. 164.

¹³⁸ E. G. White, "Looking Back at Minneapolis," Ms 24, 1888. *EGW 1888*, p. 219.

¹³⁹ List E. G. Whiteové Mary Whiteové, 4. listopad 1888, Minneapolis, Minnesota. *EGW 1888*, p. 182.

Ten pokus tehdy selhal, ale od toho dne až po dnes ten duch a ten prvek ve svých snahách nikdy neustal; ačkoli - když zjistili, že zrovna tehdy to nemohou dosáhnout - naoko a vyznáním přijali spravedlnost z víry. Ale vpravdě ji nikdy nepřijali. Nikdy ji neuznali jako život a spravedlnost od Boha, ale jen jako "učení", které je třeba dát do seznamu či začlenit jako "téma" mezi jiná "věroučná témata."¹⁴⁰

Možná bylo několik příležitostí, kdy se o toto pokoušeli. W. C. White zmínil:

Téměř se šílí po ortodoxii. Na setkání vysoké školy bylo předloženo usnesení, že se tam nebude vyučovat žádné nové učení, dokud ho nepřijme Generální konf. Matka a já jsme to zažehnali, po tvrdém boji.¹⁴¹

Všechny věrohodné důkazy z první ruky naznačovaly, že Waggoner představoval ospravedlnění z víry v kontextu smluv a zákona v listu Galatským, Římanům a Židům. Ačkoli samotné jeho přednášky nebyly zaznamenány, očití svědci, jako W. C. White, novinové zprávy a "denní věstník" zaznamenali a podali zprávy, které tento závěr posilují.¹⁴² Kromě toho, články a brožury, které Waggoner publikoval těsně před konferencí v Minneapolis naznačují, že toto bylo poselství, které přinesl církvi a. s. d.

Nelze to dostatečně zdůraznit. Poselství E. J. Waggonera o spravedlnosti z víry souviselo s jeho chápáním zákona a smluv. Nesprávné pochopení, výhrady či odmítnutí kteréhokoli aspektu tohoto tria by znamenalo zkreslit poselství roku 1888. Zákon v listu Galatským nemůže být nikdy milníkem, ale je důležitý pro pochopení Božího plánu spásy pro věky.

Poselství zákona v listu Galatským mnozí vůdci Církve a. s. d v Minneapolis odmítli. Ellen Whiteová zůstala otevřená vůči této otázce a očekávanému studiu Písem. Totéž platilo o jejím chápání smluv. Poselství o ospravedlnění z víry však úplně schválila jako vpravdě poselství třetího anděla.¹⁴³

Dozvuk konference roku 1888 byl doktrinální zmatek v těchto bodech a pocit podráždění vůči bratrům. Církve očekávala dlouhá cesta k řešení těchto problémů.

Další příležitostí ke vzdělávání členů církve ve věci poselství roku 1888 o smlouvách byly "Úkoly sobotní školy o listu Židům pro starší třídy". Běžet měly od 5. října 1889 do 21. června 1890. Starší J. H. Waggoner byl autorem úkolů pro tři čtvrtletí. 17. dubna 1889 zemřel na aneurysmat.¹⁴⁴ E. J. Waggonera tedy požádali, aby editaci dokončil. Ellen Whiteová vzpomněla, že E. J. Waggoner byl autorem úkolů sobotní školy na první čtvrtletí roku 1890.¹⁴⁵

¹⁴⁰ Alonzo T. Jones, "God's Everlasting Covenant," *Remarks made in the Battle Creek Sanitarium Sabbath School*, np, July 20, 1907, p. 31.

¹⁴¹ List W. C. Whitea Mary Whiteové, 3. listopad 1888, Minneapolis, Minnesota. *MMM*, p. 123.

¹⁴² Clinton Wahlen, "What Did E. J. Waggoner Say at Minneapolis?" *Adventist Heritage* 13, 1 (Winter, 1988), pp. 22-37.

¹⁴³ E. G. White, "Repentance the Gift of God," *RH* (April 1, 1890).

¹⁴⁴ J. N. Loughborough, "Elder J. H. Waggoner," *ST* 15, 19 (May 20, 1889), p. 294.

¹⁴⁵ List E. G. Whiteové Willimu a Mary Whiteové, 13. březen 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, p. 627. Diskutovalo se o nich i v listu Dana T. Jonese E. W. Farnsworthovi, 9. únor 1890, Battle Creek, Michigan.

Tyto úkoly stály za studium. Ohledně smlouvy na Orébu; se Waggoner ptal: "... V čem musela být první [smlouva] chybná? Odp. "V zaslíbeních."¹⁴⁶ (Žd 8:6-7). "Proto první smlouva byla slibem lidu, že se sami posvětit."¹⁴⁷ To nebylo možné.

Waggoner pokračoval ve studiu otázkou:

*... v čem je velký rozdíl mezi první a druhou smlouvou? Odp. : V první smlouvě slíbil lid, že se posvětit, v druhé Bůh říká, že On to udělá za ně.*¹⁴⁸

*"Ta spravedlnost pokrývá všechny minulé hříchy, protéká životem v současných dobrých skutcích."*¹⁴⁹

Citováním Gal 4:24 poukázal Waggoner na to, že stará smlouva "plodí do otroctví". Člověk by musel poslouchat zákon, aby byl osvobozen od "minulých hříchů" a chodil svobodný. Protože toho není schopen, první smlouva přináší jen otroctví.¹⁵⁰

Bůh nikdy neudělal smlouvu s pohany (Ef 2:12). Smlouvy byly uzavřeny s Židy (Řím 9:4). Pokud pohané uvěřili ve Vykupitele, těšili se požehnáním té smlouvy (Ef 2:13-20).¹⁵¹

Pokud za Staré smlouvy neexistovalo odpuštění hříchů, jak byli spaseni oni? Obřízka byla znamením, že Izrael se může těšit z požehnání Boží smlouvy s Abrahamem.

*Byla to smlouva víry, již potvrzena slovem a přísahou Hospodina v Kristu, semeni, a žádné další ujednání ji nezrušilo (Gal 3:15-17).*¹⁵²

Stará smlouva měla nařízení a svatyni (Žd 9:1). "Ale toto byli dodatky navíc, vůbec ne potřebné pro smlouvu, ale třeba jako předobrazy oběti a kněžství Nové smlouvy."¹⁵³ Byly předobrazné povahy. Neobsahovaly odpuštění. Byly znamením, poukazujícími na Novou smlouvu. Když je lid používal, vyjadřoval víru v Novou smlouvu. Waggoner pokračoval:

*Všechna přestoupení spáchaná za té smlouvy, která byla odpuštěna, byla odpuštěna díky druhé smlouvě, jejímž prostředníkem je Kristus. A přestože Kristova krev nebyla prolita ještě stovky let po uzavření první smlouvy, hříchy byly odpuštěny kdykoliv byly vyznávány.*¹⁵⁴

Bůh už potvrdil svou smlouvu s Abrahamem slibem a přísahou.

¹⁴⁶ *Sabbath-School Lessons on the Letter to the Hebrews for Senior Classes*. Jan. 4 to Mar. 29, 1890, (Oakland, California: International Sabbath-School Association, 1889), p. 10.

¹⁴⁷ *Tamtéž.*, p. 11.

¹⁴⁸ *Tamtéž.*, p. 13.

¹⁴⁹ E. J. Waggoner, "Letter to the Hebrews. Chapter 8: 8-12. (Lesson 16)." January 18, 1890), p. 10.

¹⁵⁰ *Tamtéž.*

¹⁵¹ *Tamtéž.*

¹⁵² *Sabbath-School Lessons on the Letter to the Hebrews for Senior Classes*. Jan. 4 to Mar. 29, 1890, (Oakland, California: International Sabbath-School Association, 1889), p. 17.

¹⁵³ *Tamtéž.*, p. 18.

¹⁵⁴ *Tamtéž.*, p. 26.

*Tyto "dvě neměnné věci, ve kterých bylo nemožné Bohu lhát" [Žid 6:17-18] udělaly Kristovu oběť takovou účinnou za dnů Abrahama a Mojžíše, jakou je i teď.*¹⁵⁵

Stará smlouva neexistovala sama o sobě. Waggoner řekl:

*To, co se nazývá "druhou smlouvou", existovalo skutečně ještě před uzavřením smlouvy na Sinaji, neboť smlouva s Abrahamem byla potvrzena v Kristu (Ga 3:17); a je to jen skrze Krista, že to, co známe jako druhou smlouvu, má nějakou cenu.*¹⁵⁶

Denominace studovala úkoly už celý měsíc, když je starší Smith v *Review* dementoval.

Pro mnohé, co se ptali a píší nám ohledně nové teologické odchylky v roli sobotní školy, . . . Bible. . . je naším jediným pravidlem víry. . . .

... Netřeba to nutně chápat tak, že Review. . . schvaluje (sic) vše, co obsahují. .

..

*... Je nejen výsadou, ale i povinností těch, kteří rozpoznají jejich nesoulad s Písmem, aby je bez váhání a bezvýhradně odmítli.*¹⁵⁷

Dopisy podávající námitky proti úkolům sobotní školy se valily z celé země, včetně států Iowa, Nebraska, Idaho, Michigan a Indiana. Jones hlásil staršímu Olsenovi, že:

*všechno postupuje hladce, kromě úkolů sobotní školy. Mám dojem, že panuje dost značný rozruch ohledně otázky smluv. Přetřásají ji na různých učitelských setkáních.*¹⁵⁸

Dan Jones učil v sobotní škole ve sboru v Battle Creeku. Úkoly revidované E. J. Waggonerem ho velmi rozrušily. Staršímu Georgeovi I. Butlerovi napsal:

*Odvolávám se hlavně na naše poslední úkoly sobotní školy, ve kterých byla prezentována otázka smluv. V životě se mi nestalo, aby mě něco složilo tak, jako toto. Celá ta záležitost mě tak velmi rozrušila, že jsem sotva věděl, jak postupovat nebo co dělat. Přišly na nás jako blesk z čistého nebe. ... Tak či onak, celá ta věc byla tak překrucovaná, až je tam v celé své slávě.*¹⁵⁹

¹⁵⁵ *Tamtéž.*

¹⁵⁶ *Tamtéž.*, p. 20.

¹⁵⁷ U. Smith, *RH* (28. leden, 1890).

¹⁵⁸ List Dana T. Jonese O. A. Olsenovi, 16. leden 1890. Battle Creek, Michigan.

¹⁵⁹ List Dana T. Jonese Georgeovi I. Butlerovi, 13. únor 1890. Battle Creek, Michigan.

Dan Jones oznámil EW Farnsworthovi:

... Právě vyšly úkoly sobotní školy a bylo toho v nich hodně o otázce smluv, co jsem nemohl schválit [sic.]; tak jsem odstoupil jako učitel sobotní školy a několik týdnů jsem do sobotní školy nechodil.¹⁶⁰

Tyto úkoly měly urychlit opětovnou kontrolu celé otázky zákona a smluv. Denominace tyto body v roce 1888 nevyřešila. Nadále byly bodem vzplanutí, ze kterého jiskry vyvolávaly znovu a znovu napětí. Jakoby se celý Minneapolis znovu opakoval.

Pokud se konference v Minneapolis roce 1888 soustředila na spravedlnost z víry a na zákon v listu Galatským, kazatelská biblická škola trvající od 5. listopadu 1889 do 25. března 1890 se zaměřovala na smlouvy.¹⁶¹ Prezentoval je A. T. Jones. Jeden student přítomen na přednáškách, starší EP Dexter, napsal:

*Od té doby, kdy chodím na přednášky bratra Jonese, značně se věnuji studiu smluv a když radostně přijímám pokročilé světlo, které doprovází jeho výklad tohoto tématu, nemohu být slepý vůči tomu, že náš lid jej **plně nechápe**. Tato chyba a nedostatek shody se projevila v úkolech SŠ o listu Židům. Od té doby, tak se mi zdá, se toto téma obchází.¹⁶²*

A. T. Jones musel před vánocemi 1889 odejít do New Yorku, aby editoval *Sentinel*. Jako jeho náhradník přišel E. J. Waggoner. Dan Jones oznámil H. E. Robinsonovi, že "dr. Waggoner byl dosazen na zbytek období jen se značným zdráháním. . . ." ¹⁶³

Během druhé části roku 1889 vyučoval E. J. Waggoner v kurzu knihu Izajáše.¹⁶⁴ Změnil však pokyny v prvním ročníku a oznámil, že bude vyučovat smlouvy.

Dan T. Jones, tajemník Generální konference, měl školu na starosti během nepřítomnosti jejího ředitele, prof. W. W. Prescottta. Prescott musel být služebně vzdálen. Jones napsal, co se stalo:

... Slyšel jsem, že dr. Waggoner ve své třídě oznámil, že další pondělí dopoledne začne probírat otázku smluv. .. Trochu jsem o tom přemýšlel a dospěl k závěru, že půjdu a promluví si o tom s br. Whitem a s dr. a pokusím se je přesvědčit, aby tu otázku odložili, přinejmenším dokud zde nebude prof. Prescott a starší Olsen.¹⁶⁵

¹⁶⁰ List Dana T. Jonese E. W. Farnsworthovi, 9. únor 1890. Battle Creek, Michigan. General Conference of Seventh-day Adventist Archives.

¹⁶¹ "kazatelská škola roku 1890 zápasila během zimy. . . . Hlavním bodem teologického sváru byly smlouvy, téma, které nedávno znovu roznítily Waggonerovy úkoly sobotní školy." George R. Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message* (Hagerstown, Maryland: Review and Herald Publishing Association, 1998), p. 120.

¹⁶² List E. P. Dextera E. G. Whiteové, 11. březen, 1891. Dexter řekl, že "br. A. T. Jones [byl] na školení kazatelů, Battle Creek, 1888-89. . . ." [Zdůraznění přidáno.]

¹⁶³ List Dana T. Jonese H. E. Robinsonovi, 3. leden 1890, Battle Creek, Michigan.

¹⁶⁴ List Dana T. Jonese M. Larson, 2. ledna 1890, Battle Creek, Michigan.

¹⁶⁵ List Dana T. Jonese E. W. Farnsworthovi, 9. únor 1890.

Dan Jones se domníval, že kdyby se Waggoner neporadil s "řídícím výborem školy nebo s ostatními členy fakulty, způsobilo by to velkou nespokojenost ze všech stran."¹⁶⁶

Dan Jones šel s problémem nejdříve za starším W. C. Whitem. Ten mu poradil, aby si o tom promluvil s dr. Waggonerem a vyřešil to. V pátek mluvil Jones s Waggonerem o odsunutí vyučování smluv u kazatelů, dokud o tom nerozhodne prof. Prescott a starší Olsen. Dan Jones a Waggoner si o daném problému povídali několik hodin. Waggoner si už udělal plány, že v pondělí začne učit a nehodlal rozmyslet si to.

V pondělí kolem šesté večer předal dr. Waggoner Danovi Jonesovi výpověď na čas hodinové výuky, kdy měly být vyučovány smlouvy. Zmatený Jones nevěděl, co dělat. V úterý se pokusil pohnout dr. Waggonera k opětovnému zvážení, ale ani jeden nechtěl udělat kompromis. Dan Jones a W. C. White rozhodli, že třídu převezme starší Smith. Dan Jones a Uriáš Smith se pak

dohodli uhladit to před třídou prohlášením, že považovali za nejlepší, aby prozatím přišel br. Smith s některými svými liniemi práce a zatím odložili otázku smluv, protože dr. Waggoner je přepracovaný a potřebuje si odpočinout; a že se očekávalo, že br. Smith bude pomáhat v Biblické škole a tak dále. Dali mi za úkol, abych záležitost přednesl třídě. Po rozhodnutí jsme měli jen deset minut do začátku hodiny, kterou měl převzít br. Smith. A tak jsem s ním šel a dostal jsem se tam několik minut předtím, než dr. ukončil svou hodinu. Po skončení [dr. Waggoner] řekl: "Někdy se stane neočekávané a něco nečekaného se přihodilo i mně. Byly vzneseny námitky proti tomu, abych na této škole vyučoval smlouvy, což mě velmi překvapilo, a prozatím s tím nezačnu. Br. [DT] Jones vám vysvětlí změnu, která byla udělána." To načisto pokazilo můj malý proslov, který jsem si připravil, takže jsem mohl říct jen tolik, že se považovalo za nejlepší, aby se prezentace otázky smluv přinejmenším zatím odložila, a že br. Smith se bude věnovat otázce svatyně."¹⁶⁷

Jevilo se, že Dan Jones byl vůči studentům méně než čestný ohledně toho, co se událo před odjezdem br. Waggonera z učebny.

V neděli dopoledne, 16. února, přednesl Uriáš Smith ve východní modlitebně sboru¹⁶⁸ krátký přehled svého stanoviska o smlouvách. Sledoval plán spásy napříč smlouvami danými Adamovi, Abrahamovi a Izraeli. Řekl, že Izrael je "pod Adamovou smlouvou; byli pod Adamovou smlouvou."¹⁶⁹ Kdyby "ho poslouchali, zachovávali jeho zákony a příkázání," udělal by je velkým národem. Smith uzavřel:

Chápu to tak, že dvě smlouvy byly dvě dispensace, jejichž prostřednictvím Bůh vykonával svůj plán původně učiněn s Abrahamem."¹⁷⁰

¹⁶⁶ List Dana T. Jonese C. H. Jonesovi, únor 1890.

¹⁶⁷ List Dana T. Jonese Georgeovi I. Butlerovi, 13. únor, 1890. Battle Creek, Michigan.

¹⁶⁸ List Dana T. Jonese J. O. Corlissovi, 16. únor 16, 1890, Battle Creek, Michigan.

¹⁶⁹ Uriah Smith, "Remarks of Eld. Uriah Smith at the Bible-School, Feb. 16th, 1890, "p. 3.

¹⁷⁰ Tamtéž., p. 4.

Když dr. Waggoner přednesl v pondělí 17. února svou dvouhodinovou prezentaci¹⁷¹, Dan Jones si poznamenal:

*Neprezentovalo se nic, proti čemu by mohl namítat starší Smith nebo někdo jiný zabývající se otázkou smluv, a to až téměř do konce posledního sezení, kdy dr. Waggoner udělal paralelu mezi Starou a Novou smlouvou a ukázal, že každá měla tři objektivní záměry: zaprvé spravedlnost, zadruhé dědictví země a zatřetí království kněží. Ale v první to vše záviselo na poslušnosti lidu, ve druhé - nebo Nové - smlouvě to Bůh dělá za lid.*¹⁷²

Jones namítal proti názoru, že Stará a Nová smlouva byly dvě různé a odlišné smlouvy.

Podle Dana Jonese se Waggoner a Smith shodovali ve věci záměrů obou smluv. Vázlo to na tom, jak je dosáhli. Waggonerovi oponenti by více než pravděpodobně řekli, že první smlouva závisela na poslušnosti plus Boží pomoci. Druhá smlouva také závisela na poslušnosti, ale byla to Kristova poslušnost namísto hříšníka. Boží smlouva slibovala odpuštění hříchů a božskou pomoc.

Starší O. A. Olsen byl přítomen na prezentaci E. J. Waggonera o smlouvách. Řekl: "*Myslím, že dr. Waggoner ukázal některé velmi zajímavé pravdy o tomto tématu.*"¹⁷³

Starší U. Smith pokračoval ve své formální prezentaci ve středu 10. února 1890. Edson White si zaznamenával jeho komentáře. Smith řekl, že v otázce ospravedlnění z víry všechno ladí a pokračoval:

*Ale ohledně smluv jsou některé body, některé texty písmá, kde - jak se zdá - jsou z hlediska aplikace rozdílné názory.*¹⁷⁴

Starší Smith okamžitě vysvětlil svůj dispencionalismus. Přestože se řeč zdála být trochu těžkopádná, protože to byl doslovný zápis, stálo za to povšimnout si, jak přesně vysvětloval koncept svými vlastními slovy.

*... Myslím, že zaslíbení Abrahamovi začalo rovnou tam a zahrnovalo jeho bezprostřední potomstvo a probíhalo doslovným semenem, [tj smlouva byla pro přímé potomky] a skrze doslovné semeno se plán dále rozvíjel - zasahující jasně až ke konečnému vyvrcholení, vykoupení člověka, obnově země a konečnému vlastnictví dědictví. A ve vývoji toho zaslíbení, jak to chápu, Bůh vyčlenil **dvě dispence** takříkajíc dvě etapy v rozvoji toho díla. Zaslíbení dané Abrahamovi se uskutečňovalo **ve dvou fázích, ve dvou dispencích**, a v každém z nich pokračoval v téže myšlence, dosahující vpřed k těmto cílům; a obě byly **krokem vpřed** v rozvoji plánu: nejprve zaslíbení, zahrnující doslovné semeno, zajišťující jim mnohé požehnání na světě tady, v čase, v jejich smrtelném stavu a mnohé výsady světa; a přece zaslíbení Abrahamovi bylo takové, že vše se nedalo zajistit v tomto smrtelném stavu, na této přítomné zemi v jejím současném stavu, a proto zahrnovalo konečné vzkříšení mrtvých, nesmrtelnost, věčnou na nové zemi, jako závěrečné splnění zaslíbení; ale zahrnujíc tyto dvě etapy. Můžeme tedy vidět vztah některých textů*

¹⁷¹ zapisovaly se poznámky z přednášek Uriáše Smithe a R. C. Portera. Z prezentací E. J. Waggonera však nebyly k dispozici žádné poznámky.

¹⁷² List Dana T. Jonese R. A. Underwoodovi, 18. únor 1890, Battle Creek, Michigan, p. 817.

¹⁷³ List O. A. Olsena T. L. Watersovi, 17. březen 1890, Battle Creek, Michigan.

¹⁷⁴ Uriah Smith, "Remarks of Uriah Smith, Bible-school, February 19, 1890."

*písma a chápat soulad mezi některými prohlášeními svatého písma, což bychom nemohli, kdybychom se na zaslíbení Abrahamovi dívali pouze jako na daný mu slib a pak skočili hned rovnou ke Kristu a vynechali všechno jiné od něj po Krista. Zdá se mi, že zaslíbení Abrahamovi vyplňovalo celou dobu mezi ním a Kristem; a když narazilo na Krista, samozřejmě zabralo všechno, co se mělo skrze něho uskutečnit.*¹⁷⁵

Starší Smith chápal smlouvu ze Sinaje jako pokračování smlouvy s Abrahamem.

Vysvětloval, co Bůh dosáhl "uzavřením této smlouvy s lidem vyvedše jich z Egypta: zaprvé uskutečnit zaslíbení Abrahamovi jak to příslušelo na tu dobu."¹⁷⁶ Nerozlišoval mezi Sinajskou smlouvou uzavřenou s Izraelem a abrahámovskou smlouvou. "... Zdá se mi, že tato smlouva je velmi úzce spojena s abrahámovskou."¹⁷⁷

Smlouva ze Sinaje měla uchránit čistotu Izraele před jinými národy. Kristus jako Mesiáš mohl pak sledovat svůj rodokmen zpět k Abrahamovi, kterému byla dána smlouva. Starší Smith zanechal dojem, že spása za Staré smlouvy byla jen **obrazná**. Abrahámovská smlouva mohla pouze ukázat na Krista - skutečnost. Smith vysvětlil:

*Takže v Kristu bylo ustanovení abrahámovské smlouvy naplněno a světlo a nesmrtelnost vyvedeny na světlo skrze evangelium a uděleno lidu. A nakonec by byli přivedeni ke smíření, kdyby byly hříchy absolutně odpuštěny, a to ne komukoliv - ani Abelovi ne - dokud se tady neudělá smíření při vykoupení Krista - dokončující zaslíbení dané Abrahamovi a zaslíbení spásy dané Abrahamovi.*¹⁷⁸

Podle názoru staršího Smithe žádný z patriarchů, kteří žili vírou, nedostal smíření za své hříchy, dokud Kristus nezemřel. Jejich odpuštění bylo jen obrazné, v očekávání kříže.

Apoštol Pavel uvedl: "²¹Řekněte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem: Což neslyšíte Zákon? ²²Neboť je napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho z otrokyně a druhého ze svobodné." "(Gal 4:21-22). Starší Smith vykládal zákon tedy takto: "Proč přišli někteří učitelé z Jeruzaléma a znepokojovali je řkouce: Musí být obřezáni a zachovávat Mojžíšův zákon."¹⁷⁹

Starší Smith řekl, že apoštol Pavel zde hovoří o problému se Starou smlouvou, který existoval v jeho době a zabývá se judaizéry a galatskými křesťany. Chtěli obrátit zpět k obřezce, aby byli spaseni tak jako Izraelité za staré dispence. Pavel tedy nemluvil záporně o Staré smlouvě v období Izraele, pro které byla ustanovena. Byla to dobrá věc, kterou Bůh nařídil pro jejich spásu, ale po kříži byla neúčinná.

Jeden kazatel, který se zúčastnil biblické školy, S. A. Whittier, zhodnotil stanovisko vedení ke smlouvám řekl: "... Nezdálo se mi, že náš postoj ke dvěma smlouvám je jasný."¹⁸⁰ Prezident, starší O. A. Olsen to považoval za "zábavné." Zapsal:

¹⁷⁵ Tamtéž. Zdůraznění přidáno.

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ Tamtéž.

¹⁷⁸ Tamtéž.

¹⁷⁹ Tamtéž.

¹⁸⁰ List S. A. Whittiera O. A. Olsenovi, 22. leden 1890, Battle Creek, Michigan.

*Využil jsem příležitosti a vyptával jsem se vedoucích bratrů na jejich názory na smlouvy a faktem je ... že jsem nenašel ani dva, kteří by měli přesně stejný názor. Vedlo mě to k závěru, že naši bratři nemají v tomto tématu jasno, ani nemají úplné světlo. ...*¹⁸¹

Naznačovalo to stav zmatku ohledně smluv ve vedení církve.

Několik dní po prezentaci staršího Smitha, v pondělí 24. února, mluvil R. C. Porter¹⁸² z Minnesotského sdružení. Vysvětlil svou tezi těmito slovy: "*Abrahámovskou smlouvu chápu tak, že zahrnuje jak Starou, tak Novou smlouvu. ...*"¹⁸³ Pokračoval: "*... Stará smlouva, jak se nazývá, byla učiněna k tomu, aby se uskutečnila smlouva uzavřená s Abrahamem. ...*"¹⁸⁴ Porter nerozlišoval mezi Starou a Novou smlouvou. Jedna byla jen prodloužením druhé.

Starší Porter udělal několik prohlášení, které jakoby reagovaly na to, co učil Dr. Waggoner. "*Hospodin neočekával, že lid bude zachovávat tu [Starou] smlouvu ve své vlastní síle.*"¹⁸⁵ Několikrát řekl, že Bůh dal božskou pomoc na zachovávání Staré smlouvy. "*... Zaslíbení božské pomoci jim bylo dáno právě tam, aby dokázali realizovat podmínky Staré smlouvy.*"¹⁸⁶ Waggoner řekl, že ve Staré smlouvě nebylo žádné takové zaslíbení Božího odpuštění nebo pomoci. Porter se pokoušel odporovat Waggonerovi v tomto bodě.

Podle Porterova chápání se Bůh za Staré smlouvy postaral, aby byl lid spravedlivý.

*... Hospodin hledal spravedlnost u toho lidu; a jistě by ji nehledal, kdyby nezajistil způsob, jakým by mohli získat spravedlnost, v kterou doufal.*¹⁸⁷

Tyto argumenty měly jistě dementovat Waggonera.

A pak, jakoby na úplné vymazání základního předpokladu Waggonerova chápání Staré smlouvy jako založené na slibech lidu, starší Porter řekl: "*Podmínky, za kterých byla ta [Stará] smlouva uzavřena, byly podmínky skutečné poslušnosti a ne její slib.*"¹⁸⁸ Říkal, že Izrael musí poslouchat příkázání jako podmínku Staré smlouvy. Mohli poslouchat, neboť Bůh jim pomáhal. Stará smlouva nebyla slibem lidu, že bude poslouchat. Waggonerovo poselství o smlouvách už ani nemohlo být důkladněji odmítnuto.

Starší Porter nakonec potvrdil, že se se starším Smithem shoduje v dispenzacionalismu. "*Abrahámovská smlouva je věčná smlouva a ty dvě smlouvy jsou jen prostředky, jakými byl ten plán v různých dobách uskutečňován; ...*"¹⁸⁹ Smlouva s Abrahamem je stejná jako stará a nová

¹⁸¹ List O. A. Olsena R. A. Underwoodovi, 16. únor 1890, Coopersville, Michigan.

¹⁸² Staršího Portera přivedl výbor Generální konference během biblické školy. Měl být učitelem na škole. Dan Jones podal zprávu, že výbor je přesvědčen, že "br. Porter má některé přirozené předpoklady, které ho dobře uzpůsobit pro tuto linii práce. . . ." List Dana T. Jonese Allenovi Moonovi, 3. leden 1890, Battle Creek, Michigan. Porovnej list Dana T. Jonese R. C. Porter, 2. ledna 1890, Battle Creek, Michigan.

¹⁸³ R. C. Porter, "Remarks of Eld. R. C. Porter, at the Ministers' Bible-school, "February 24, 1890. General Conference of Seventh-day Adventist Archives. Edson White dělal poznámky z Porterovy "řeči o smlouvách, kterou přednesl v biblické škole minulou zimu." List Dana T. Jonese R. C. Porter, 5. květen 1890, Battle Creek, Michigan.

¹⁸⁴ Tamtéž.

¹⁸⁵ Tamtéž.

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ Tamtéž.

smlouva. Ty dvě jsou stejnými prostředky na navrácení hříšníka "do Boží přízně" v "různých dobách".

Reakcí Ellen Whiteové na jeho prezentaci bylo zvučné odmítnutí. "... Bratře *Portere*, ... nejsi ve světle. Nebud' překvapen, pokud já, když budeš ve tmě, odmítnu mít rozhovor s ... tebou."¹⁹⁰

Trio ve složení Dan Jones, Uriáš Smith a R. C. Porter bylo spojeno ve snaze převrátit radostnou zvěst věčné smlouvy. Vše možnými způsoby se snažili zmást mysl vedení církve během školení kazatelů v roce 1890. Mělo by se zdůraznit, že při tom nebyli zlomyslní. Upřímně věřili, že se zastávají Boží pravdy. Byli však upřímně oklamáni.

Dalším příkladem toho, jak se Dan Jones potají snažil neutralizovat vliv dr. Waggonera je to, když mu N. W. Allee napsal a prosil o radu ohledně řečníků na školení v Missouruském sdružení. Očividně chtěl jako hostující řečníky zajistit A. T. Jonese a E. J. Waggonera, ale Dan Jones mu radil proti tomu. Napsal mu:

... Nemám velkou důvěru vůči některým způsobům, jakým předkládají věci. Snaží se vše hnát před sebou a nepřipustí, aby byla jejich stanoviska podrobena nejmenší kritice. Říkají: "Je to pravda a musíte to pouze studovat tak dlouho jako já a pochopíte!" Ale naši hloubavější pracovníci, br. Smith, br. Littlejohn, br. Corliss, br. Gage a jiní, - se s nimi neshodují v mnoha názorech, které zastávají ohledně ... smluv, zákona v listu Galatským. ... Jenže toto dávají do popředí všude, kam jdou ... na základě čehož jsou naši vedoucí bratři názorově nejednotní. Předpokládám, že nechceš vnést toho ducha do Missouruského sdružení."¹⁹¹

Jones završil svou radu Alleyovi charakterizováním Waggonerovy teologie jako "bombastické teorie, která nikdy nefungovala a nikdy nikde ani nebude."¹⁹² Jsou tací, kteří se dívají na historii denominace adventistů v 90. letech 19. století a prohlásí: "Byly zaznamenány nádherné výsledky."¹⁹³ Starší J. S. Washburn, který byl k těm událostem blíž, to však posoudil střízlivěji:

Byl jsem jedním z těch, kterým GK nařídila účastnit se školení kazatelů v Battle Creeku minulou zimu, ale kvůli nemoci v rodině jsem nemohl jít. Ale na základě některých zpráv od nich se domnívám, že to byla do určité míry znovu "Minneapolis". Zdá se mi, že Bůh nám drží nad hlavami velké požehnání, ale s jeho udělením čeká, až budeme připraveni, a že tím požehnáním je pravá svatost, a že když si splníme své povinnosti a přednosti v této věci, pak naše dílo půjde s "hlasitým voláním".¹⁹⁴

Když to shrneme, kazatelské školení v roce 1890 se zaměřovalo na otázku smluv. Když se E. J. Waggoner pokusil otevřít tuto diskusi ve třídě, Dan Jones se domníval, že takové sporná témata potřebují souhlas od školní rady. Waggoner odstoupil od vyučování v jednohodinovém úseku svého přednáškového času.

¹⁹⁰ E. G. White, Sermon, March 8, 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, p. 595.

¹⁹¹ List Dan T. Jones to NW Allee, January 23, 1890, p. 674, 675.

¹⁹² Tamtéž., p. 675.

¹⁹³ LeRoy Edwin Froome, *Movement of Destiny* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1971), p. 343.

"Rising Tide of 1890' s followed by Temporary Recession."

¹⁹⁴ List J. S. Washburn E. G. Whiteové, 17. duben 1890, Clarinda, Iowa. *MMM*, p. 174.

Nakonec, když přišel ředitel školy, prof. W. W. Prescott, byly povoleny prezentace této otázky z obou stran. Důkazy naznačovaly, že v myslích kazatelů církve, jakož i některých vedoucích církve panoval v otázce smluv zmatek.

Ellen Whiteová podporovala otevřenou a čestnou diskusi mezi kazateli ve věci smluv. Vyjádřila svůj nesouhlas s prezentací tradičního hlediska v podání staršího R. C. Portera. Důkazy naznačovaly, že mezi některými z vedení GK, a sice Danem Jonesem, Uriáše Smithem a RC Porterem byla opozice proti E. J. Waggoner a poselství o smlouvách. Ellen Whiteová řekla, že probíhají tajné jednání. Způsob, jakým se Dan Jones pokoušel odradit Missourské sdružení od pozvání A. T. Jonese a E. J. Waggonera jako hostující řečníky poukazoval na manévrování za scénou.

Církev na školení v roce 1890 otázku smluv nedořešila. I v nadcházejících letech zůstala předmětem sporu. Ellen Whiteová však během školení veřejně oznámila, kde spočívá Boží autorita. Základem učení a praxe je Bible. Ona musí rozřešit tu věc.

Byli však někteří, jeden z nich starší Corliss, kteří studovali Bibli a ohledně zákona a smluv dospěli ke shodě s E. J. Waggonerem. D. T. Bourdeau byl očividně další, neboť přednesl přednášku s Waggonerem na podporu pokrokového názoru.

Ellen Whiteová se dívala na otázku zákona v listu Galatským jako na menší záležitost. Jistě to nebyl "milník" učení průkopníků církve. To byl důvod, proč nechápala, proč to způsobilo takové "nepochopitelné válečné tažení". Co se smluv týkalo, hodlala přerušit mlčení.

Od konference v Minneapolis ustavičně povzbuzovala ke studiu Bible v této otázce pravdy. Ani slovo E. J. Waggonera, ani Uriáše Smitha nemělo být bráno jako pravda. Ona sama se snažila zůstat mimo spor nezaujímáním stanoviska k zákonu v listu Galatským či ke smlouvám.

Nyní přišel ten čas. Shora bylo posláno světlo. Ve čtvrtek 6. března 1890 jí byl ukázán problém smluv. Následující sobotu, 8. března, napsala dopis staršímu Smithovi.

Minulou noc mi bylo ukázáno, že důkazy o smlouvách jsou jasné a přesvědčivé. Ty, bratře Dane Jonesi, bratře Portere a ostatní, marníte vaše badatelské síly pro nic, abyste vytvořili stanovisko o smlouvách, které by se lišilo od stanoviska prezentovaného bratrem Waggonerem. Kdybyste byli přijali pravé světlo, které svítí, nebyli byste imitovali nebo procházeli stejným způsobem výkladu a nesprávného chápání Písma jako Židé. Co je tak rozhorlilo? Proč viseli na Kristových slovech? Proč Ho sledovali špehové, kteří si poznačili Jeho slova, aby je mohli opakovat a nesprávně vykládat a překrucovat tak, aby znamenala to, co chtěly jejich neposvěcené mysli. Tímto způsobem oklamali lid. Vytvářeli falešné problémy. S těmi věcmi zacházeli tak, aby z nich udělali prostředky na zatmění a oklamání mysli. Otázka smluv je jasná a přijala by ji každá otevřená, nepředpojatá mysl, ale bylo to dovedeno až tam, kde mi Pán dal vhlédnout do této záležitosti. Odvrátili jste se od jasného světla, protože jste se báli, že bude muset být přijata otázka zákona v listu Galatským. Co se jí týče, netíží mě a nikdy mě ani netížila.¹⁹⁵

Bylo to zvučné schválení smluv v podání Ellen Whiteové, tak jak je prezentoval E. J. Waggoner. Pán očividně pozoroval velkou nejednotu ve vedení církve. Chtěl je spojit v pravdě, která je v Ježíši - kdyby jen chtěli chodit ve světle prezentovaném z Písma.

¹⁹⁵ List Ellen Whiteové Uriášovi Smithovi, 8. březen 1890, Battle Creek, Mich., List 59, 1890. *EGW 1888*, p. 604.

Další aspekt schválení od Ellen Whiteové se dotýkal srovnání mezi Židy Kristovy doby a současným vedením církve. Řekla, že zmátli myšlenky, což popletlo lid. V kontextu smluv Židé věřili, že Sínajská smlouva je Božím bezvýhradným vyvolením židovského lidu. Proto odmítli Krista, když tvrdil, že je Prostředníkem Boží smlouvy.

Podobně starší Smith prezentoval pohled na Starou smlouvu jako na takovou, která představuje Izrael jakožto Boží vyvolený lid prostřednictvím smlouvy s Abrahamem. Záležitost stavu srdce a víry vůči Kristu byla při Božím vyvolení druhotná. Jeho pohledy na Starou smlouvu měli příchut' předurčenosti. Starší Smith konal prezentováním svých matoucích názorů na Starou smlouvu tak, jako Židé v době Krista, kteří viseli na všech Jeho slovech a nesprávně je představovali lidu.

Ellen Whiteová varovala staršího Smitha:

*Pokud se odvrátíš od jednoho paprsku světla ze strachu, že si to vyžádá přijetí stanovisek, které přijmout nechceš, to světlo se ti stane temnotou, takže kdyby ses mylil, budeš upřímně tvrdit, že jsi v pravdě.*¹⁹⁶

Samozřejmě, starší Smith se bál, že kdyby ustoupil ve věci smluv, musel by povolit i v otázce zákona v listu Galatským. 17. února 1890 o tom právě napsal Ellen Whiteové. Mohl číst naps rukou na stěně ohledně toho, kam směřuje a velmi ho to znepokojilo. Měl takový poznávací nesoulad, že to zapříčinilo pochybnosti o Svědectvích. Kdyby v celé jeho teorii spadlo jedno domino, spadly by všechny.

Starší Smith napsal Ellen Whiteové o Waggonerově

*... stanovisku k listu Galatským, které považují za chybné. ... [E. J. Waggoner] zaujal o listu Galatským totéž stanovisko, které jste odsoudili u jeho otce [J. H. Waggoner].*¹⁹⁷

A pak jí řekl ne nějakými neurčitými slovy:

*Jak se mi zdá, hned po smrti bratra [Jamese] Whitea, bylo největší pohromou, jaká kdy postihla naši věc to, když dr. Waggoner pustil své články o knize Galatským přes Znamení. Domníval jsem se, že problematika zákona v listu Galatským byla usazena již v roce 1856. ... Ty články mě překvapily, protože tehdy se mi zdály a stále se mi zdají být přímým odporováním toho, co jste napsala J. H. Waggonerovi.*¹⁹⁸

V neděli 9. března, den poté, co Ellen Whiteová odeslala své schválení otázky smluv staršímu Smithovi, svěčila se svému synovi W. C. Whiteovi:

Ted' mě už nemá co brzdit. Stojím dokonale svobodná, nazývám světlo světlem a tmou tmou. Včera jsem jim řekla, že stanovisko o smlouvách, kterému věřím, bylo

¹⁹⁶ *Tamtéž.*, p. 605.

¹⁹⁷ List Uriáše Smithe E. G. Whiteové, 17. únor 1890, Battle Creek, Michigan. *MMM*, p.154.

¹⁹⁸ *Tamtéž.*, pp. 152, 153. Články, na které starší Smith odkazoval byla 9-dílná série článků E. J. Waggonera "Comments on Galatians 3" (Komentář k 3. kapitole listu Galatským), *ST* 12 (8. červenec - 2. září 1886).

*prezentováno v mém prvním svazku Patriarchové a proroci. Pokud to bylo stanovisko dr. Waggonera, pak má pravdu.*¹⁹⁹

Vedení církve se spolu s Ellen Whiteovou setkala v sobotu 8. března odpoledne v modlitebně v kanceláři *Review*.²⁰⁰

*Velmi mě těší, že profesor Prescott dává ve své třídě tytéž hodiny, jaké dával bratr Waggoner. Představuje smlouvy. ... Od té doby, co jsem minulou sobotu prohlásila, že názor na smlouvy vyučovaný bratrem Waggonerem je pravdivý, zdá se, že mnohým se velmi ulevilo.*²⁰¹

Ellen Whiteová oznámila, co se stalo:

*Přítomných byl velký počet. Starší Olsen²⁰² a Waggoner vedli setkání. Přišlo na mě Boží požehnání a všichni věděli, že je na mně Boží Duch a moc a mnozí byli velmi požehnáni. Říkala jsem naléhavě a rozhodně. ...*²⁰³

Jejich pozornost zaměřila na své prohlášení o smlouvách v knize *Patriarchové a proroci* a prohlásila, že je v souladu s dr. Waggonerem. Bylo to klíčové veřejné setkání, neboť Waggonerův pohled na smlouvy schválila dopisem Uriášovi Smithovi, W. C. Whiteovi a Mary Whiteové. Nyní učinila toto "světlo" známým při veřejné bohoslužbě.²⁰⁴

Ellen Whiteová v to sobotní odpoledne vstala, aby v úřední modlitebně promluvila. Řekla jim, kde přesně v současném konfliktu stojí. Odkázala na zjevení, které jí bylo dáno ve čtvrtek 6. března v noci. Řekla:

... světlo, které ke mně přišlo minulou noc, mi znovu všechno objasnilo: vliv, který působí a kam povede. ... Procházíte po těžké půdě, po níž šli za časů Krista. Měli jste jejich zkušenost, ale Bože vysvobod' nás. ... Stáli jste Bohu přímo v cestě. Země má být osvícená Jeho slávou a pokud budete stát tam, kde stojíte dnes, mohli byste právě tak rychle říci, že Boží Duch byl duchem d'ábla. ...

¹⁹⁹ List E. G. Whiteové W. C. Whiteovi a Mary Whiteové, 9. březen 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, p. 617.

²⁰⁰ List E. G. Whiteové W. C. Whiteovi a Mary Whiteové, 10. březen 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, p. 623.

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² Olsen oznámil: "... Myslím, že v této otázce smluv je toho víc, než si v některých věcech uvědomujeme. Sestra Whiteová vystoupila velmi ostře." List O. A. Olsena R. A. Underwoodovi, 18. březen 1890, Battle Creek, Michigan.

²⁰³ List E. G. Whiteové W. C. Whiteovi a Mary Whiteové, 9. březen 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, p. 617.

²⁰⁴ Naneštěstí, jeden důležitý hráč na tom setkání nebyl. Dan Jones promeškal toto klíčové oznámení o dva dny. Ellen Whiteová napsala svému synovi W. C. Whiteovi: "Dozvídám se, že bratr Jones přijeli toto odpoledne domů." To byl 10. březen. List E. G. Whiteové W. C. Whiteovi a Mary Whiteové, 10. březen 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, p. 623. Byl v Tennessee na King trial. List Dana T. Jonese R. M. Kilgorovi, 16. březen 1890, Battle Creek, Michigan., p. 963. General Conference of Seventh-day Adventists Archives.

... nepřidržíte se bratra Smithe. Jménem Božím vám říkám, že není ve světle. Nebyl (sic.) v něm od té doby, kdy byl v Minneapolis. ...

... Ať Boží pravda vejde do vašich srdcí, otevřete dveře. Říkám vám tady před Bohem, že otázka smluv, jak byla prezentována, je pravda.²⁰⁵

Ellen Whiteová zde spojila pravdu o smlouvě se světlem od Ducha.

Bylo to totéž světlo věčného evangelia, které osvítlí zemi Boží slávou (Zj 18:1). Odmítnout pravdu o smlouvách znamenalo odmítnout Božího Ducha a nazvat ho d'áblem. Znamenalo to počínat si tak, jako si počínali Židé s pravdou představovanou Kristem.

Důvěřovat názoru staršího Smitha na smlouvy, znamenalo běžet temnými kanály. Jeho názor na smlouvy byl mnohokrát opravován. Doposud už měla být jasná představa, co je pravda a co omyl. Nebylo pochyb o tom, kde v otázce smluv stojí Ellen Whiteová - při E. J. Waggonerovi. Věčná smlouva byla světlem ospravedlnění z víry. Bylo to světlo, které se mělo sdílet se světem. S jeho přijetím by přišlo požehnání Ducha na dokončení díla.

Začátkem roku 1890 pracovala Ellen Whiteová na rozšíření prvního svazku *Ducha prorockého*. Když 6. března 1890 obdržela božské potvrzení Waggonerova stanoviska o smlouvách, začlenila jej do svého revidovaného vydání pod názvem *Patriarchové a proroci*.²⁰⁶ Byl to zcela nový materiál. Bylo to jedno z nejlepších prohlášení o vztahu mezi smlouvami a spravedlností z víry.²⁰⁷ *Patriarchové a proroci* vyšli 26. srpna 1890.²⁰⁸ Ellen Whiteová řekla:

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Abrahamem, byla totožná se smlouvou danou Adamovi. Toto zaslíbení ukazovalo ke Kristu. Abraham ho tak chápal (viz Gal 3:8,16), a důvěřoval Kristu, že odpustí hříchy. Právě tato víra se mu počítala za spravedlnost. Smlouva s Abrahamem také zachovávala autoritu Božího zákona.

Boží zákon byl základem této smlouvy, která byla jednoduše opatřením na opětovné uvedení lidí do souladu s Boží vůlí, stavějíc je tam, kde mohou poslouchat Boží zákon.

Jiná smlouva - v Písmu nazývaná "Stará" - byla utvořena mezi Bohem a Izraelem na Sinaji a tehdy potvrzena krví oběti. Abrahamovská smlouva byla potvrzena krví Krista.²⁰⁹

Ellen Whiteová rozlišovala mezi dvěma smlouvami, kdy a jak byly potvrzeny. Nepletla si je tak, jako starší Porter.

Potom potvrdila platnost Nové smlouvy pro starozákonní dobu.

²⁰⁵ E. G. White, Sermon, March 8, 1890, Battle Creek, Michigan. *EGW 1888*, pp. 595, 596.

²⁰⁶ E. G. Whiteová: "The Law and the Covenants" (Zákon a smlouvy), *The Patriarchs and Prophets* (Oakland, California: Pacific Press Publishing Company, 1890), pp. 363-373.

²⁰⁷ Tim Crosby, "Ellen G. White and the Law in Galatians: A Study in the Dynamics of Present Truth," p. 29.

²⁰⁸ Viz Ron Duffield: "The Return of the Latter Rain," nezveřejněný rukopis.

²⁰⁹ E. G. Whiteová: *The Patriarchs and Prophets*, pp. 370, 371.

To, že Nová smlouva platila v dobách Abrahama je očividné z toho, že byla tehdy potvrzena jak Božím slibem, tak i přísahou - "dvěmi neměnnými věcmi, ve kterých bylo nemožné Bohu lhát." Žid 6:18.²¹⁰

Potom pokračovala ve svých postřezích ohledně smluv:

Pokud však Abrahamovská smlouva obsahovala zaslíbení vykoupení, proč byla na Sinaji vytvořena druhá? Lid během svého otroctví ztratil do velké míry poznání Boha a zásad Abrahamovské smlouvy. Když je Bůh vysvobozoval z Egypta, snažil se jim zjevit svou moc a milosrdenství, aby je dovedl k lásce a důvěře k Němu. Přivedl je k Rudému moři - kde se jim, pronásledovaným Egypťany, útěk zdál nemožný - aby si uvědomili svou krajní bezmocnost a potřebu Boží pomoci a pak je vysvobodil. Tak byli naplněni láskou a vděčností k Bohu a s důvěrou v Jeho moc pomoci jim. Přivázal si je k sobě jako jejich vysvoboditel z dočasného otroctví. . . .

Žili uprostřed modlářství a zkaženosti a nechápali správně Boží svatost a svou vlastní nesmírnou hříšnost, svou krajní neschopnost poslouchat Boží zákon ve vlastní síle a svou potřebu Spasitele. Všechno toto se musí naučit.

... Lid si neuvědomoval hříšnost svých vlastních srdcí a to, že bez Krista není možné, aby zachovávali Boží zákon; a bez váhání vešli do smlouvy s Bohem. Přesvědčení, že dokáží stanovit svou vlastní spravedlnost, prohlásili:

Vše, co řekl Hospodin budeme dělat a budeme poslušní (2 Moj 24:7). Prošlo jen několik týdnů a porušili svou smlouvu s Bohem a klaněli se ryté modle. Nemohli doufat v Boží přízeň prostřednictvím smlouvy, kterou porušili a tak, vida svou hříšnost a potřebu odpuštění, byli přivedeni k přesvědčení o své potřebě Spasitele zjeveného v Abrahamovské smlouvě a předobrazně ztvárněného v obětech. Vírou a láskou byli připoutáni k Bohu, jako ke svému vysvoboditeli z otroctví hříchu. Nyní byli připraveni ocenit požehnání Nové smlouvy.

Podmínkou Staré smlouvy bylo Poslouchej a žij: ... Nová smlouva se zakládala na lepších zaslíbeních - slibu odpuštění hříchů a Boží milosti obnovující srdce a uvádějící ho do souladu se zásadami Božího zákona.²¹¹

Vyzdvihla dokonce Waggonerovu hlavní myšlenku, že v jejich porušené smlouvě není "naděje na Boží přízeň". Jejich hříšnost se stala zřetelnou. Cítili "svou potřebu odpuštění". Byli přivedeni ke Spasiteli Abrahamovské smlouvy. A tak místo toho, aby přišli se svými sliby, byli k Bohu přivázáni nefalšovanou "vírou a láskou". Nově oceňovali Jeho vysvobození z "otroctví" hříchu. V jejím prohlášení se odrážely přesné termíny, které použil Waggoner na popis vztahů mezi Starou a Novou smlouvou. Pokud Svatý Duch kdy schválil nějakou ideu jasněji, byla to věčná smlouva poselství roku 1888.

Ellen Whiteová zdůraznila Waggonerův argument, že Stará smlouva byla zákonictví. Jedině novozákonní zaslíbení poskytovalo odpuštění hříchu a Boží pomoc. Prohlášení z *Patriarchů*

²¹⁰ *Tamtéž.*, str. 371.

²¹¹ *Tamtéž.*, pp. 371, 372. Zdůraznění přidáno.

a proroků bylo jedním z nejkrásnějších a nejvýstižnějších komentářů k radostné zvěsti věčné smlouvy mimo Písma.

Později v tom roce byl starší Porter zpět v Minnesotě a dostal dopis od Dana Jonese, který nadále živil svůj negativismus vůči poselství o smlouvách. Jones mu napsal:

*Zjišťuji, že vzrušení kvůli smlouvám a spravedlnosti z víry neztratilo nic na své síle, když se dostalo do různých oblastí, ale spíše zesílilo a nabylo nežádoucí rysy, dokud to nyní nevidí v mnohem horším světle, než to opravdu je.*²¹²

Stručné shrnutí významných událostí kazatelského biblického školení: v sobotu 8. března 1890 dala Ellen Whiteová svědectví vedení církve. V noci 6. března měla vidění potvrzující, že starší Waggoner má světlo o smlouvách. Potvrdila to i dopisy, které napsala Uriášovi Smithovi a W. C. Whiteovi.

Přestože Dan Jones nebyl 8. března, kdy Ellen Whiteová veřejně schválila stanovisko E. J. Waggonera k smlouvám, přítomný, jistě to bylo veřejně známé. Po návratu do Battle Creeku musel být informován o tom, co řekla. Navzdory jejímu veřejnému oznámení napsal:

*Chvilku se zdálo, že sestra Whiteová vyjde a plně schválí stanovisko dr. Waggonera o smlouvách, a byl jsem velmi zmatený a nevěděl, jak se na věc dívat, protože se mi zdálo jasné, že jeho postoje nejsou vůbec správné. Ale. . . záležitost doktríny nebyla v té sporné otázce vůbec důležitým bodem. Sestra Whiteová a dr. Waggoner řekli, že se nestarají, čemu věříme ohledně zákona v listu Galatským nebo smluv. ...*²¹³

Podle tohoto dokladu Dan Jones usuzoval, že ani Ellen Whiteová, ani E. J. Waggoner si nemyslí, že zákon nebo smlouvy jsou důležité.

Existoval však důvěryhodný důkaz naznačující, že E. J. Waggoner se svého stanoviska k zákonu nebo smlouvám nikdy nevzdal. Co se týče Ellen Whiteové, schválila jeho názor na smlouvy, ale o otázce zákona neříkala nic.

Další nesprávnou domněnkou, se kterou Dan Jones pracoval, bylo to, že Waggoner povolil v klíčovém bodě svého učení. Jones napsal, že Waggoner "... se vzdal stanoviska, že ve Staré smlouvě byly všechny sliby na straně lidu a žádný na straně Boha."²¹⁴ Nebylo důkazu, že by Waggoner od tohoto stanoviska ustoupil.

Z toho, co Jones psal, bylo cítit úlevu:

*Měl jsem dojem, že bodem učení týkajícím se otázek zákona v listu Galatským a dvou smluv se přikládá velký význam.*²¹⁵

Pokud tedy nešlo o žádný skutečný doktrinální spor, v čem spočíval konflikt? Dan Jones si ve své mysli určil skutečný problém. Napsal:

Je to samotný duch, který se projevil, vůči němuž namítala, a při kterém je starší Waggoner výjimkou. Jak sestra Whiteová, tak i dr. Waggoner uvedli, že body učení

²¹² List Dana T. Jonese R. C. Porterovi, 5. květen 1890.

²¹³ Tamtéž., p. 976.

²¹⁴ Tamtéž.

²¹⁵ Tamtéž.

*nebyly to, o čem se vedl spor. Takže to odstraňuje skutečný bod, který jsem měl po celou dobu na mysli.*²¹⁶

Rozumově si vysvětlil, že učení nebylo důležité, takže si mohl vytvořit určité zdání pořádku v rozporuplné mysli. Jenže rozumové vysvětlení mu nepřineslo žádný pokoj, neboť řekl: "... *Kazatelské školení už téměř skončilo. Zkoumání otázky smluv se neuzavřelo o nic uspokojivěji než jak začalo [sic].*"²¹⁷ Ubohý Dan Jones! Když byl už jednou Duch pravdy zahrazen (nevpuštěn), stalo se mu lehčím chodit ve světle, které si roznítil sám. Pravda se pro něj stala příliš matoucí.

V neděli 16. března se v úřední modlitebně konalo další setkání. Shromáždili se někteří z vedoucích bratří. Ellen Whiteová informovala, co se stalo. Staršímu W. C. Whiteovi napsala:

*Potom mluvil bratr Dan Jones. Uvedl, že byl v pokušení vzdát se svědectví, ale věděl, že kdyby to udělal, musel by se vzdát všeho, protože na svědectví jsme se dívali jako na protkané poselstvím třetího anděla; a mluvil o hrůzných scénách pokušení. Bylo mi toho člověka skutečně líto.*²¹⁸

Ellen Whiteová hovořila o tvrdošíjném odporu vůči Božímu poselství na straně některých vůdců.

V neděli ráno, ačkoliv jsem byla unavená a téměř odrazena, odvážila jsem se jít na setkání. . . . Předkládala jsem jim, co udělali, aby udělali neúčinným to, co se Pán snažil provést a proč. Jediné, na co se vymlouvali, byl zákon v listu Galatským.

*Proč, ptala jsem se, je vám váš výklad zákona v listu Galatským dražší a jste horlivější, abyste si udrželi své představy v tomto bodě, než byste uznali působení Božího Ducha? Při výkladu zákona v listu Galatským jste každé vzácné, nebem poslané svědectví, zvažovali na svých vlastních vahách. Ohledně pravdy a Boží moci k vám nemohlo přijít nic, pokud to neneslo vaši pečeť. Drahocenné ideje o zákonu v listu Galatským, které jste si **zbožštili**.*

*Tato svědectví Božího Ducha, plody Božího Ducha nezavazují, pokud nejsou označované vašimi představami o zákonu v listu Galatským. Bojím se vás a bojím se vašeho výkladu kteréhokoli textu Písma, který se ukázal v takovém nekřesťanském duchu, jakého jste projeвили a stálo mě to hodně zbytečné práce. Pokud jste tak velmi opatrní a tak velmi kritičtí, abyste nepřijali něco, co není v souladu s Písmem, chci, aby se vaše mysli dívali na tyto věci v pravém světle. Ať se vaše opatrnost projevuje ve strachu, abyste nespáchali **hřích proti svatému Duchu**. Podívaly se vaše kritické mysli na toto téma takto? Říkám, že pokud jsou vaše **názory na zákon v listu Galatským** a ovoce takové povahy, jak jsem viděla v Minneapolis a od té doby až dosud, modlím se, abych byla tak daleko, jak jen mohu od vašeho chápání a výkladu Písma. Bojím se každé aplikace Písma, která vyžaduje takového ducha a nese takové ovoce, jaké jste projeвили. Jedno je jisté: nikdy se nedostanu do souladu s takovým duchem, dokud mi Bůh dává rozum.*

²¹⁶ List Dana T. Jonese R. M. Kilgorovi, 16. březen 1890, Battle Creek, Michigan., p. 963.

²¹⁷ Tamtéž.

²¹⁸ List E. G. Whiteové W. C. Whiteovi a Mary Whiteové, 16. březen 1890, Battle Creek, Michigan. EGW 1888, pp. 629.

Nuže bratři, nemám co říct, nic mě netíží ohledně zákona v listu Galatským. Tato záležitost se mi zdá být méně důležitá ve srovnání s duchem, kterého jste vnesli do své víry. Je to přesně z téhož díla, které projevili Židé ve věci působení a mise Ježíše Krista. Tím nejpřesvědčivějším svědectvím, které můžeme přinést druhým, že máme pravdu, je duch, který doprovází její obhajobu. Pokud posvěcuje srdce příjemce, pokud ho činí laskavým, zdvořilým, shovívavým, čestným a podobným Kristu, dokazuje něco o tom, že má ryzí pravdu. Ale pokud jedná tak, jako Židé, kdy se setkaly jejich názory a představy, pak určitě nemůžeme přijmout takové svědectví, neboť nepřináší ovoce spravedlnosti. Jejich vlastní výklady Písma nebyly správné, a přece Židé nechtěli přijmout žádný důkaz ze zjevení Božího Ducha, ale - když to odporovalo jejich představám - chtěli dokonce zabít Božího Syna.²¹⁹

Bylo jasné, že omyl přinesl s sebou ducha pronásledování.

Pravdu dokazoval Boží Duch projevený v životě. Ellen Whiteová měla dar rozlišování. Nechtěla mít nic do činění s lidskými výklady Bible, které plodily takový špatný postoj, že kdyby se mu dal volný průběh, "zabil by Božího Syna".

Svatý Duch je vedl do další pravdy ohledně smluv a spravedlnosti z víry, ale oni světlu odolávali.²²⁰ Báli se, že kdyby uvěřili smlouvám, jak je učil Waggoner, museli by se vzdát svých pěstovaných náhledů na obřadní zákon listu Galatským.

Až do tohoto bodu bylo jasné, že Ellen Whiteová nevyšla se stanoviskem ohledně zákona u Galatským. Zaujala veřejné stanovisko o smlouvách a schválila Waggonerův názor. Bratři se drželi svých pěstovaných výkladů o zákonu v listu Galatským. V otázce smluv nechtěli ustoupit ze strachu před tím, co by museli udělat v otázce zákona. V této věci se stali nekalými vůči Pánovým poslům.

V tomto kontextu Ellen Whiteová řekla: "*Zákon v listu Galatským není životně důležitou otázkou a ani nikdy nebyl.*"²²¹ Dala jasně najevo, co odmítá. "*Postojem, který zaujali moji bratři a duchem, jehož jsem byla svědkem, jsem nucena říci: Bože, zachraň mě před vašimi představami o zákonu v Galatským.*" . . .²²²

Vzdalovala se z postavení starých strážců zákona. Rozpoznávala tragické následky, jaké to mělo pro církve. Svátý Duch a pravda byli odmítáni. Vycítila, že "jejich názor" nemůže být správný.

²¹⁹ *Tamtéž.*, pp. 631-633. Zdůraznění přidáno.

²²⁰ Na tomto setkání v neděli ráno říkala Ellen Whiteová před společností kazatelů toto: "Vím, že Bůh má pro nás požehnání. Měl ho v Minneapolis a měl ho pro nás v čase Generální konference tady. Ale nebylo přijetí. * Někteří přijali světlo pro lid a radovali se v něm. Pak tam byli jiní, kteří stáli vzadu a jejich postoj některé přesvědčil, aby říkali nevěřičně. . . . "Hvězdička zahrnuje tuto poznámku A. L. Whitea: "Toto slovo v této větě je jasně chybné, neboť - izolované - není v souladu s tím, co následuje a s její jinými výroky týkajícími se Generální konference v roce 1889." "[Vydáno v této podobě na boj s překrouceným používáním věty ve veřejných projevech. — A. L. White.]" Taková je míra, do jaké jsou jednotlivci ochotni zajít, aby podpořili "teorii přijetí" spravedlnosti z víry bezprostředně po roce 1888 ze strany vedení církve. Viz Manuscript Release # 253, E. G. White Estate.

²²¹ *Tamtéž.*

²²² *Tamtéž.*

*Nepřechováním Kristova Ducha, zaujímání nesprávných stanovisek ve sporu nad zákonem v Galatském - otázce, kterou mnozí před zaujetím nesprávného stanoviska plně nepochopili - utrpěla církev smutnou ztrátu.*²²³

27. února 1891 Ellen Whiteová pevně prohlásila, že stanovisko o obřadním zákonu v listu Galatském je nesprávné. Často se tvrdilo, že

*jeden z nejdůležitějších bodů zvratu v prodlužovaném zápasu nad zákonem a smlouvami se odehrál koncem prvního kazatelského školení v březnu roku 1890.*²²⁴

Důkazy to nepotvrzují. Brát výklad svědectví Ellen Whiteové od Dana Jonese byla velmi vratká půda na vyvozování takového dalekosáhlého závěru.

A přece, bylo řečeno, že *Poselství, jak se na něj dívala Ellen Whiteová, není dogmatické. Nepozorujeme, že by se zabývala zákonem v listu Galatském, smlouvami nebo Trojicí.*²²⁵

Porovnejte to s tím, co Ellen Whiteová řekla v tu sobotu 8. března, kdy schválila smlouvy ve Waggonerově podání.

*Říkám vám tu před Bohem, že otázka smluv, jak byla představena, je pravda. Je to světlo. Bylo mi to předloženo v jasných liniích. A ti, kteří odolávají světlu, ptám se vás, zda pracují pro Boha nebo pro ďábla. ... Řekla jsem bratru Danu Jonesovi, že vám neřeknu můj názor, moje vyznání. Kopejte v Bibli.*²²⁶

Danu Jonesovi svůj názor neřekla. Schválila světlo o smlouvách, které přišlo z Bible. Kromě toho ji velmi znepokojovaly projevované nekřesťanské postoje. Spojovala je s jejich mylnými názory na zákon a smlouvy. Nechtěla mít nic do činění s jejich výklady:

Tato svědectví Božího Ducha, ovoce Božího Ducha nemají žádnou váhu, pokud nejsou orazítkované vašimi představami o zákonu v listu Galatském. Bojím se vás a bojím se vašeho výkladu kteréhokoli textu Písma, který se ukázal v takovém nekřesťanských duchu, jakého jste projevili a stálo mě to hodně zbytečné práce. . . Říkám, že pokud jsou vaše názory na zákon v listu Galatském a ovoce takové povahy, jak jsem viděla v Minneapolis a od té doby až dosud, modlím se, abych byla od vašeho chápání a výkladu Písma tak daleko, jak jen mohu. Bojím se každé aplikace Písma, která vyžaduje takového ducha a nese takové ovoce, jaké jste

²²³ E. G. Whiteová, zápis v deníku, 27. únor, 1891. EGW 1888, p. 894. Zdůraznění přidáno. Viz Ron Duffield 's, "Ch 14. Stand by the Landmarks, "v jeho neveřejném rukopise" The Return of the Latter Rain, "kde je více podrobností o změně pohledu Ellen Whiteové na zákon v listu Galatském.

²²⁴ George R. Knight, *From 1888 to Apostasy: The Case of A. T. Jones* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1987), p. 51. Knight poukazyval na list Dana Jonese W. C. Whiteovi jako na důkaz. Řekl: "Tato vysvětlení se ukázaly jako hlavní bod obratu v konfliktu po Minneapolis." *Tamtéž.*, p. 52. Cf. George R. Knight, *Angry Saints: Tension and Possibilities in the Adventist Struggle Over Righteousness by Faith* (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1989), p. 93.

²²⁵ George R. Knight, *From 1888 to Apostasy* (Od roku 1888 k odpadnutí), pp. 69, 52

²²⁶ E. G. White, "Sermon" (Kázání), 8. březen 1890, EGW 1888, pp. 596, 597.

*projevili. Jedno je jisté: nikdy se nedostanu do souladu s takovým duchem, dokud mi Bůh dává rozum.*²²⁷

Jejich učení dávala do souvislosti se zdrojem jejich ducha.

Vynucení falešných učení vyžadovalo tvrdého, nelítostného ducha, protože se nedaly dokázat z Písma. Nebrat v úvahu pravdu kvůli zkušenosti bylo falešným dilematem. Obojí bylo naprosto nezbytné pro vytvoření výsledku podobného Kristu.

Ellen Whiteová řekla jak o Butlerovi tak i o Smithovi, že když přišlo na "světlo" od Boha, "nabrali svůj vlastní směr".

*Pánovo dílo potřebovalo každé písmenko a čárku zkušeností, které dal staršímu Butlerovi a Smithovi; ale oni nabrali svůj vlastní směr v některých věcech, bez ohledu na světlo, které dal Bůh.*²²⁸

To více než potvrdilo hodnotu vyznání, vyjádřené církví staršími Butlerem a Smithem. Ať byli ve svých obhajobách jakkoli upřímní, nadále odporovali poselství a poslům.

Nikdy nepodpořili klíčové ideje smluv a zákona v listu Galatským, jak je schválila Ellen Whiteová. A. G. Daniells napsal po letech (1902) W. C. Whiteovi :

*Nejen starší muži, kteří byli v díle, kdy bratr Butler, bratr Morrison a jiní bojovali tento boj, ale i někteří mladší, kteří přicházejí, nasáli tato stará bludařství od mužů v terénu, kteří stále nejsou obráćeni k tomuto novému světlu.*²²⁹

E. J. Waggoner nechápal smlouvy jako časově omezené dispensace, dané etnickým skupinám nebo národům. Jeho model byl v průběhu let, kdy psal, důsledně jasný. V roce 1893 napsal dlouhý článek o dispensacionalismu. Toto téma zde dokonale vyložil.

Řekl, že existují dvě dispensace: jsou to spíše stavy srdce než rozdílné éry:

*... "Křesťanská dispensace" se pro člověka začala již - přinejmenším - při pádu. Skutečně existují dvě dispensace, dispensace hříchu a smrti a dispensace spravedlnosti a života, ale tyto dvě běží souběžně od pádu. Bůh zachází s lidmi jako s jednotlivci, ne jako s národy, ani ne podle století, ve kterém žijí. Bez ohledu na období dějin světa může člověk kdykoliv přejít ze staré dispensace do nové.*²³⁰

Waggoner napsal: *Zákon a evangelium byly na Sinaji spojeny, tak jako všude jinde. Sláva Golgoty zářila na Sinaji právě tak jasně jako teď.*²³¹ Golgota na Sinaji byla pro některé adventisty novým zjevením. Sinaj, to bylo evangelium a zákon spojené v Kristu.

Dvě dispensace byly proto dvě souběžné cesty, které vedly bok po boku už od rajské zahrady. *"Stará dispensace je já, ale nová, to je Kristus."*²³² Dispensace byly dva různé principy působící v lidských srdcích. Byly to stavy srdce. Nic nemohlo být jednodušší a hezčí. Veškerý

²²⁷ List E. G. Whiteové W. C. Whiteovi a manželce, 13. březen 1890, *EGW 1888*, pp. 631, 632. Pojednávala tu o postojích odporujících bratrů.

²²⁸ List E. G. Whiteové S. N. Haskellovi, 1. červen 1894. *EGW 1888*, p. 1248.

²²⁹ List A. G. Daniellse W. C. Whiteovi, 14. duben 1902, Battle Creek, Michigan. *MMM*, p. 320.

²³⁰ E. J. Waggoner, "The' Two Dispensations';" (Dvě dispensace) *PT* 9, 23 (7. září 1893), p. 356.

²³¹ *Tamtéž*.

²³² *Tamtéž*, p. 358.

zmatek progresivního dispensacionalismu byl vyjasněn. Jednota smluv byla zachována. Plán spásy jedině v Kristu byl stejný pro všechny věky. Toto byl biblický adventismus.

V roce 1896 měla Ellen Whiteová vysvětlit zákon - "vychovatele (pěstouna)". Marian Davisová, její tajemnice, poslala Uriášovi Smithovi do té doby nejdefinitivnější stanovisko o zákonu v Galatském. Schvalovalo postoj E. J. Waggonera o mravním zákoně v epistoletě Galatským. Celé prohlášení Ellen Whiteové zní takto:

"Zákon byl naším pěstounem, aby nás přivedl ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry." V tomto textu Písma říká svatý Duch skrze apoštola hlavně o mravním zákoně. Zákon nám zjevuje hřích a způsobuje naše přesvědčení o potřebě Krista, abychom se k němu utíkali pro odpuštění a pokoj skrze činění pokání vůči Bohu a vírou v našeho Pána Ježíše Krista.

Neochota vzdát se předpojatých názorů a přijmout tuto pravdu byla základem velké části opozice projevované v Minneapolis proti Hospodinovu poselství skrze bratry Waggonera a Jonese. Satanovi se vzbuzením toho odporu podařilo uzavřít před naším lidem ve velké míře zvláštní moc Ducha, kterou mu Bůh toužil udělit. Nepřítel jim zabránil v tom, aby obdrželi tu výkonnost, kterou mohli mít (sic.) při nesení pravdy světu, jak ji hlásali apoštolové po Letnicích. Světlu, které má ozářit celou zemi svou slávou, se odporovalo, a počínáním našich vlastních bratrů bylo ve velké míře zadrženo před světem.²³³

První odstavec vykládal Gal 3:24 tak, jak ho z Bible vysvětloval Waggoner. Zákon usvědčil vinného hříšníka. Potom ho dohnal k jediné možné úlevě. Kristova spravedlnost byla jediným lékem na porušený zákon. Vidění Ellen Whiteové potvrdilo Waggonerovy studie Bible.

Druhý odstavec byl mnohem střízlivější. Říkalo se v něm, že otázka zákona v Galatském vzbudila v Minneapolis opozici vůči Waggonerově a Jonesově poselství o ospravedlnění z víry a o smlouvách. Bylo to "Pánovo poselství", které chtěl Duch svatý použít k ozáření celé země svou slávou. Přijetí pravdy by bylo bývalo doprovázeno počátečním vylitím Ducha jako v den Letnic. Ale nepřítel zabránil tomu, aby se to stalo, podněcováním bratry proti pravdě, která měla - jak Bůh chtěl - jít do světa.

Světlu, které mělo ozářit celou zemi svou slávou, se vzdorovalo, a počínáním našich vlastních bratrů bylo ve velké míře zadrženo před světem.²³⁴

Byla to odvolávka na Zj 18:1. Bylo to poselství mocného čtvrtého anděla, který se připojil ke třem andělům ze Zj 14 povoláním, přípravou a dozráváním žně světa na příchod Pána. Moc tohoto poselství měla posílit poselství prvních tří andělů.

Bylo to přesně tak, jak to Bůh zamýšlel. Poselství přinesené Pánovými posly ustanovil On. Byli posvěceni Duchem svatým. Bůh přišel ke svým přátelům, vedoucím představitelům adventistů sedmého dne. Dal jim dodatečné světlo, které bylo naprosto nezbytné. Kdyby bylo bývalo přijato, bylo by bývalo doprovázeno mocí na dokončení díla. Avšak "počínání našich vlastních bratrů" ho "ve velké míře" "zadrželo před světem".

²³³ *Tamtéž.*, p. 1575.

²³⁴ *Tamtéž.*

Již v roce 1887 shrnul A. T. Jones důvod, proč byli napsáni Galatští, těmito slovy:

*... Kniha Galatským byla napsána proto, aby dala obřadní zákon, mravní zákon a evangelium do jejich pravého a relativního postavení a navždy vyhladila ceremonialismus.*²³⁵

Takže epištola Galatským se zabývala jak ceremoniálním, tak i mravním zákonem jakožto prostředky omluvy na znevážení Ježíše Krista.

Ellen Whiteová potvrdila, že "pěstounem" je jak mravní, tak i obřadní zákon. Někdy v roce 1900 řekla:

*Ptají se mě na zákon v Galatským. "Který zákon je vychovatelem (pěstounem), aby nás přivedl ke Kristu?" odpovídám: "Jak ceremoniální, tak mravní zákon deseti přikázání."*²³⁶

Toto bylo stanovisko, které zaujal Stephen Pierce "v 50. letech 19. století, a sice, ... že pěstoun, to byly všechny formy zákona."²³⁷ Zákon v Gal 3:24 byl jak mravní, tak i obřadní.²³⁸

V tomto ohledu stavěl A. T. Jones a E. G. Whiteová na základě položeném E. J. Waggonerem. Waggoner omezil "vychovatele (pěstouna)" na v první řadě Boží mravní zákon. Nepochybně toto měl na mysli "průvodce" Ellen Whiteové v roce 1888, kdy ji inspiroval, aby staršímu Butlerovi napsala:

*On²³⁹ vztáhl ruku směrem k dr. Waggonerovi a k vám, starší Butlere, a řekl v podstatě toto: "Ani jeden nemá úplné světlo o zákonu, ani jedno stanovisko není dokonalé."*²⁴⁰

Waggoner začínal přijímat paprsky světla o spravedlnosti z víry a zákoně, které by se byly rozvinuly na úplné poselství, které měl Bůh pro svůj lid.

W. W. Prescott, poslední z generace, která byla očitým svědkem událostí roku 1888, vydal sérii článků o smlouvách v biblických dějinách. Jeho spisy sahaly hluboko do 20. století.²⁴¹ Prescott rozpoznal důležitost smluv v chápání poselství třetího anděla. Řekl:

Byli jsme jasně poučeni, že ospravedlnění z víry je "v pravdě poselství třetího anděla", a vzhledem k tomu, že ospravedlnění z víry je podstatným znakem smlouvy s Abrahamem, jak se učí v Gal 3:8 ... smlouva s Abrahamem je samotnou podstatou poselství třetího anděla. ... Měli bychom hlásat plnost významu té smlouvy rozvinuté

²³⁵ List A. T. Jonese E. G. Whiteové, 13. březen 1887, Healdsburg, California. *MMM*, p. 66.

²³⁶ E. G. White, Manuscript 87, 1900 v *Selected Messages*, Book 1, (Washington, DC: Review and Herald Publishing Association, 1958), p. 233.

²³⁷ C. Mervyn Maxwell (February 27, 1983) prohlášení připojené k: Tim Crosby, "Ellen G. White and the Law in Galatians: A Study in the Dynamics of Present Truth," p. 48.

²³⁸ Tim Crosby, "The Law of the Prophet," *RH* 163, 21 (22. květen 1986), p. 549.

²³⁹ Toto byl průvodce Ellen Whiteové ve vidění.

²⁴⁰ List E. G. Whiteové G. I. Butlerovi, 14. říjen 1888, Minneapolis, Minnesota. *Manuscript Releases Volume Nine*, p. 326.

²⁴¹ W. W. Prescott, "The Gospel of the Covenant," *RH* 113 (20. srpen - 1. října 1936).

od dob Abrahama až dosud. Toto je "to věčné evangelium", které má být zvěstováno celému světu jako příprava na velké vyvrcholení.²⁴²

Vše, co bylo potřeba k přípravě hříšného pokolení na proměnění a druhý příchod Krista, bylo obsaženo v zaslíbení Abrahamovi.

Byly demonstrovány následující otázky týkající se dvou smluv:

- Spása přichází jediné skrze Kristovo zaslíbení ve věčné smlouvě.
- Nikdo nebyl nikdy spasen pod sliby člověka ve Staré smlouvě.
- Dvě smlouvy nejsou dispensace, tj následující jedna za druhou, ani nejsou časově vázány.
- Dvě smlouvy popisují dva stavy srdce, které jdou souběžně, bok po boku, napříč dějinami lidstva.
- Věčná smlouva je poselstvím třetího anděla.

Stará smlouva, to jsou sliby člověka, že bude poslouchat a žít. Je to smlouva skutků, která "plodí do otroctví." Starou smlouvu si nemáme zaměňovat s věčnou smlouvou.

Proč jsou Stará a Nová smlouva tajným příběhem? Neboť většina křesťanů se domnívala, že Stará smlouva, to byla Boží cesta spásy lidu během Staré smlouvy a Nová během Nové smlouvy. To nesprávné chápání vedlo k myšlence smluvního dispensacionalismu.

Věčná smlouva byla totéž jako Nová smlouva. Je to dobrá zpráva evangelia. Ukřižovaný Kristus je hříšnickovou Náhradou a Zárukou. Hříšník není schopen dostát svým závazkům ohledně zákona. Kristus, záruka smlouvy, naplňuje spravedlnost zákona v jeho prospěch.

²⁴² W. W. Prescott, "The Gospel of the Covenant. IV - The Doctrine of the Promise-Covenant, " *RH* 113, 47 (10. září 1936), p. 8.

George I. Butler, Uriáš Smith
Dispenzační model smluv

ceremoniální zákon

příchod víry

**zavření pod zákonem
stará dispenzace**

**už ne pod ceremon. zákonem
nová dispenzace**

E. J. Waggoner
Model smluv
(Stav srdce)

ráj

2. příchod

Nová smlouva

Desetaro přikázání

Stará smlouva

Někteří mi psali a ptali se, zda je poselství o ospravedlnění z víry poselstvím třetího anděla a já jsem odpověděla: "Je to skutečně poselství třetího anděla." Prorok hlásá: "Potom jsem viděl sestupovat z nebe jiného anděla, který měl velkou moc. Jeho slávou se rozzářila zem (Zj 18:1). Poselství třetího anděla má být spojeno se žářem, slávou a mocí a jako projev Ducha bude následovat přesvědčení všude tam, kde se hlásá. " (RH 1890-04-01.008)

Ať každý, kdo tvrdí, že věří v Pánův brzký příchod zkoumá Písma jako nikdy předtím, neboť Satan je odhodlán vyzkoušet všechno možné, aby udržel lidi v temnotě a oslepil jejich mysl nebezpečnými doby, ve které žijeme. Necht' každý věřící vezme svou Bibli s upřímnou modlitbou, aby byl osvěcen Duchem svatým, což je pravda, aby věděl více o Bohu a o Ježíši Kristu, jehož poslal. Hledejte pravdu jako skryté poklady a zklamejte nepřítelé. Přišel čas zkoušky, protože volání třetího anděla se již začalo ve zjevení spravedlnosti Krista, hříchy odpouštějícího Vykupitele. Toto je počátek světla anděla, jehož sláva naplní celou zemi. Je úkolem každého, ke kterému došlo varovné poselství, aby vyzvedl Ježíše a představil ho světu takového, jaký je zjeven v předobrazech a symbolech, ve zjeveních proroků, jak je odkrytý v naučeních daných Jeho učedníkům a v předivných zázracích, které udělal pro lidi. Zkoumejte Písma, neboť oni jsou to, které svědčí o Něm." (RH.1892-11-22.007)

Kristus nebyl ve spojení se zákonem představen jako věrný a milosrdný velekněz, který byl ve všem pokoušen jako jsme my, ale bez hříchu. Nebyl před hříšníkem vyzvednut jako Boží oběť. O Jeho díle jako o oběti, náhradě a jistotě se uvažovalo jen chladně a příležitostně, jenže to je to, co hříšník potřebuje vědět. Je to Kristus ve své plnosti jako Spasitel odpouštějící hřích - toho musí vidět hříšník, protože jedinečná láska Krista přinese prostřednictvím Ducha přesvědčení a obrácení zatvrzelé srdce. Je to Boží vliv, který je chutí soli v křesťanovi. Mnozí představují učení a teorie naší víry, ale jejich prezentace je jako sůl bez chuti, neboť svatý Duch nepracuje skrze jejich službu bez víry. Neotevřeli srdce, aby přijali Kristovu milost. Neznají působení Ducha, jsou jako pokrm bez kvasu, neboť v jejich snahách není fungující zásady a nedaří se jim získávat duše pro Krista. Nepřivlastnili si Kristovu spravedlnost - je to roucho, které nenosí, plnost, kterou neznají a pramen, jehož se nedotkli. (RH.1892-11-29.007)

Ellen Gould Whiteová

1888

1888

1888

1888

1888

Ellet Joseph Waggoner se narodil ve Wisconsinu 12. ledna 1855. V raném mládí navštěvoval Battle Creek College, kde získal základní vzdělání. Po ukončení školy byl rozhodnut studovat lékařství, které absolvoval v Bellevue Medical College ve státě New York. Odtud přešel do sanatoria v Battle Creeku, kde jistý čas pracoval jako lékař. Jeho srdce bylo při věci evangelia a v roce 1883 byl povolán, aby dělal společníka svému otci, J. H. Waggonerovi, redaktorovi "Signs of the Times". 6. května 1886 se jeho jméno objevuje na listině redaktorů spolu se jménem A. T. Jonese.

Alonso T. Jones se narodil 26. dubna 1850 ve státě Ohio. V letech 1870-1873 sloužil v armádě Spojených států. Během stálého pobytu v blízkosti Walla Walla na území Washingtonu v roce 1873 byl přiveden do Církve adventistů sedmého dne. Jones byl člověkem usilovně studujícím, se zvláštním zájmem o historii. Když vstoupil do společnosti adventistů, v přiměřené době vstoupil do řad kazatelské služby. Jeho jméno se začíná objevovat na duchovních listech v roce 1885, kde je poznamenáno, že se stal redaktorem časopisu

"Signs of the Times" (Znamení doby), který byl vydáván v Oaklandu v Kalifornii.

Oba muži se zcela liší stavbou, způsobem bytí, povahou i osobností. Jejich osobní známý A. W. Spaldings o nich napsal: *"Oba jako zahradní ovoce a divoká pouštní jablka, nepodobní, ale i tak Inoucí k sobě v blízkém přátelství a spolupráci. Mladý Waggoner se dokonce vůbec nepodobal svému otci, vysoké a velké postavy; byl nízký, zavalitý, jakýsi jiný. Jones byl štíhlý, kostnatý muž, pohybující se volně, nešikovné postavy a s týmiž gesty. Waggoner byl produktem škol, měl hlavu plnou učení a čistého jazyka. Jones byl z větší části samouk, který přestoupil k jinému vyznání, nalezený v armádě USA, studující dnem i nocí, aby nashromáždil co nejvíce znalostí historických a biblických. Byl nejen přirozeným způsobem bezohledný, ale pěstoval jednoduchost v řeči i v chování, rychle pozoroval, jak je to ceněno v očích lidí."* (Origin and History of Seventh Day Adventists, vol. 2, pp. 289-291)

Z brožury: Arthur L. White: Co se stalo s A. T. Jonesem a E. J. Waggoner. Maranatha, Prievidza 1993.

IDENTIFIKACE OSOBNOSTÍ zmíněných v této KNIZE (*Zdroj: Ellen Gould White 1888 Materials. EGW Estate.*)

BUTLER, G. I. - Během dvou období prezident Generální konference (1871-1874 a 1880-1888). V Minneapolis se nezúčastnil kvůli nemoci. Po jistém období důchodu sloužil jako prezident Sdružení Jižní unie a The Southern Publishing ASSN.

HASKELL, S. .N. - světový misionář, administrátor a školitel. Delegát v Minneapolis.

HEALEY, W. .M. - vysvěcený kazatel a evangelista v Kalifornii.

JONES, A. T. - vysvěcený kazatel a redaktor The Signs of the Times (Znamení doby) a American Sentinel. Od roku 1897 do 1901 byl hlavním redaktorem The Review and Herald. Delegát v Minneapolis.

JONES, C. .H. - ředitel Pacific Press Publishing ASSN. Delegát v Minneapolis.

LARSON, M. - vysvěcený kazatel v Iowě.

MORRISON, J. H. - předseda iowských sdružení. Delegát v Minneapolis.

OLSEN, OA - prezident Generální konference v období 1888-1897.

PRESCOTT, W. W. - tajemník SDA Educational Society (Vzdělávací společnost adventistů) v roce 1888. Později sloužil na světovém poli jako školitel a administrátor. Zúčastnil se v Minneapolis.

SMITH, U. - redaktor Review and Herald do roku 1897, kdy se stal spoluredaktorem pod A. T. Jonesem. V roce 1901 se vrátil jako šéfredaktor. Delegát v Minneapolis.

UNDERWOOD, R, A. - předseda Ohio sdružení v r. 1882-1889. Delegát v Minneapolis.

Waggoner, E. J. - redaktor v Signs of the Times (Znamení doby) v r. 1886-1891. Prezentoval klíčové přednášky o ospravedlnění z víry v Minneapolis. V r. 1892 se přestěhoval do Anglie, aby tam sloužil jako redaktor Present Truth (Přítomná pravda). Delegát v Minneapolis.

WASHBURN, J. S. - vysvěcený kazatel v Iowě.

WHITE, Mary - snacha Ellen Whiteové, manželka W. C. Whitea.

WHITE, W. C. - syn Ellen Whiteové, člen výkonného výboru Generální konference, zastával četné administrativní posty. Delegát v Minneapolis.

TÉMATICKÝ A JMENNÝ REJSTŘÍK

"Camp Necessity	23	Morrison, J. H.	14, 28,29,30,34,53
Deut 5,22	23	Murray, Andrew	5,6
Allee, N. W.	43	Nash, R. T.	28,30
Andrews, J. N.	4,6,23	Olsen, O. A.	37,38,39,40,41,46
antinomiáni	6,8,11	Pacific Press.....	18,23,24
antinomianizmus	12	<i>Patriarchové a proroci</i>	45,46,47,48
Butler, George Jde	7,8,9,10,29,34,53	Pierce, Stephen	4,5, 55
Canright, Dudley M	7,8,10,12,14,16	Porter	42,43,44,47,48
Canright, Dudley M	19,21	Preble, Thomas	21
Daniells, AG	53	Prescott, W. W.	38,39,43,46,55
Dexter, EP	38	<i>Review</i>	23
dispenzaci	7,16,21,22,39, 40,53	Review and Herald Publishing House	18
dispenzacionalizmus	4,6,21,22,32,40	Řím 4	28
dispenzacionalizmus	42,53,56	Řím 4,11	11
Ef 2,12	36	Řím 4,13	22
Ef 2,13-20	36	Řím 9,4	36
Farnsworth, E. W.	35,38	Robinson, H. E.	38
Gal 2	28	<i>Sentinel</i>	38
Gal 3	6,8,9,11,12,23,27,28,30	Signs of the Times	6,21,23
Gal 3,15-17	36	<i>Sk 15</i>	28
Gal 3,17	10,11,22,28	Smith, Uriáš	4,6,8,14,21,22,23
Gal 3,19	11,12,23	Smith, Uriáš	30,34,37,39,40
Gal 3,23	13,23	The Gospel in the Book of Galatians .	31,32
Gal 3,24	6,13,54,55	The Law in the Book of Galatians .	14,31,32
Gal 3,25	13	úkoly sobotní školy 1889	35,38
Gal 4	28	Waggoner, E. J.	6
Gal 4,21	28,41	Waggoner, J. H.	4,5,6,8,29,35,45
Gal 4,24	36	Washburn, J. S.	43
Gal 5,1	30	White, Edson	40,42
Gal 5,3	30	White, James	4,6,21,45
Generální konference 1886	8,14,18,19	White, W. C.	6,23,24,25,26,29,30,34
Generální konference 1888	23,24,29	Whiteová, Ellen	5,7,15,16,19,20,24
<i>Gospel Sickle</i>	7,23	Whiteová, Ellen	25,27,28,29,34,35
Haskell, S. N.	14,15,16,18,26	Whiteová, Ellen - zjevení 6.3.1890	44
Healdsburg	7,8,18,54	Whitney, B. L.	14,15,18
Healey, W. M.	24	Wilcox	14,18
Hull, Moses	21	zákon, přidaný	6,8,12,18,27,31,32,33
Jones, Dan	23,38,39,43,49,50	Zj 14,12	28,54
Jones, A. T.	8,23,24,25,26,34	Zj 18,1	47,54
Jones, A. T.	38,43,44, 54,55	Žid 6,17.18	36
Jones, C. H. ...	23,24,25,38	Žid 8,6.7	5,35
Jones, Dan	21,34, 45	Žid 9,1	36
Jones , Dan T.	5	Žid 12,19	23
kazatelské setkání 10.-16.10.1888	27		
Kilgore, R. M.	29,30,34		
McCutchen, W. A.	4		

Brožurka informuje o historickém pozadí k Waggonerově *Věčné smlouvě*. Na základě skutečné korespondence z konce 19. století ukazuje dva pohledy na Starou a Novou smlouvu:

Jeden hovoří o dispensacích, druhý o věčné smlouvě. Dejte se vtáhnout do fascinujícího příběhu o tom, jak Bůh viděl svoji církev.

Postavy z dějin vám ožijí před očima jako lidé z masa a kostí, lidé chybuující a hledající Boží pravdu, která nakonec zazáří jako drahokam z pod nánosu tradicí, omylů a nesprávného výkladu.

